

Tábornok csapatainak élén bevonult Barcelonába

A köztársasági csapatok ellenállás nélkül adták fel a várost. A nemzetiek az estramadurrai fronton is áttörték a köztársaságiak frontját?

Burgos, január 26. (Rador). A nemzetiek rádióállomása szerdán este a hivatalos hadszeniteri jelentés következő kivonatát közölte: „Fényes manőverezés után a nemzeti csapatok átkeltek a Lobregat folyón és több ponton a Delrubi folyó tulsó partjára jutottak. Szerdán Tarrassat északról és délről bekerítették. Az északi körzetben elfoglalták Solsonat és uralták az onnan Maresa felé vezető utat. Délen elfoglalták Rubi és Castellbiscaal körüli állásokat.

A DNB saragossai jelentése szerint szerdán este a nemzetiek által megszállt állásokból látni lehetett, hogy füst száll az ég felé Barcelonában. Valószínű, hogy a köztársaságiak meggyújtották a benzinerakatokat.

Yague ezredes csapatai az éjszaka folyamán jelentős mértékben nyomultak előre a Bumontjuic erőd felé, amely a kikötőt uralja.

Mint Salamancából jelentik, a nemzetiek szerdai éjjeli jelentése szerint csapataik a katalóniai fronton az északi körzetben elfoglalták Oliana és Clarina falvakat, valamint számos más állást, Sanpeyo, Olesa de Montseratt és Vila de Cabals községeket.

A DNB saragossai jelentése szerint úgy látszik, hogy a köztársaságiak most már

csak igen kevés tüzérség felett rendelkeznek. Szerdán a köztársaságiak ágyúi csak bizonyos ritka időközökben válaszoltak a nemzetiek bombázására. Több ütegüket visszavonták a Barcelona előtti állásokból.

Ujabb saragossai jelentés szerint a nemzetiek legyűrtek az ellenség utolsó elkeseredett ellenállását is. Több körzetben 8 kilométernél nagyobb távolságra nyomultak előre, főleg a Barcelonától északnyugatra fekvő zónában.

Párizsból tegnap délután Perpignanba érkezett az az utolsó teherautó-csoport is, amely a műkincseket magával hozta Barcelonából. A sofőrök bementése szerint összeszedték a magánlakások arany, ezüst és műtárgy készletét is, úgy, hogy Barcelona teljesen „kiürült”.

Mint Berlinből jelentik, Barcelona bekerítésével kapcsolatosan a német lapok azt írják, hogy a katalán főváros eleste küszöbön áll. Ha a város elfoglalása mégis késik, ez azért történik, mert a felkelők parancsnoksága teljesen beakarja keríteni a várost úgy szárazon, mint vizen és ezáltal lehetetlenné teszi bármely ellenállást és elkerülje a város véres harcok árán való bevételét.

lett urrá levő spanyol nép pozícióját Németország és Olaszország hozzájárulásával, amelyek segítették Franco tábornokot. 3. Azon kötelezettség vállalásának megszerzése a négy nagyhatalom részéről, hogy meg fogják akadályozni minden kommunista, vagy néprfronti kormány újbóli megalakulását Katalóniában, vagy Madridban.

Az Egyesült Államok magatartása Barcelona eleste esetén

Newyorkból jelentik, hogy a New York Times szerint közeledik a pillanat, amikor az Egyesült Államoknak revízió alá kell venniük jelenlegi politikájukat és felmerül egy olyan kormány elismerésének kérdése, amelynek legalább is pillanatnyilag, fegyverek útján sikerült meghódítania Spanyolországot. Az Egyesült Államok magatartását Barcelona helyzete és az a tény fogja meghatározni, hogyan fogja elkerülni a burgoi kormány a megtorlásokat.

A New York Herald Tribune szerint úgy látszik, hogyha a demokráciák meg akarják hátráltatni Mussolinit, nemcsak az ügyesség, de az egység bizonyítékát is kell szolgáltatniuk és meg kell mutatniuk, hogy készek a hátráltatni minden háborus lehetőséggel szemben.

A német sajtó is fenyeget

Berlinből jelentik, hogy a „Völkischer Beobachter” szerint „Franciaország közbelépése maga után vonná Olaszország erőteljes intervencióját a spanyolországi bosevizmus ellen. Olaszország Franciaország számára való biztosított esetleges követelését nem provokált támadásnak és a Földközi tengeri status quo megsértésének tekintené. Olaszország nem követ területi célokat Spanyolországban, hanem a háboru befejezését várja, a Földközi tengeri helyzet tisztázására és a Franciaországgal való kapcsolatainak normalizálásá tételére.

Meghatalmazott miniszteri rangra emelték a bucaresti spanyol ügyvivőt

Bucurestiből jelentik, hogy Manuel Lopez Leyt, a spanyol köztársaság bucaresti ügyvivőjét a barcelonai kormány meghatalmazott miniszteri rangra emelte.

Garone tartományban működik a köztársasági kormány

Perpignanból jelentik, hogy Jules Henry, barcelonia nagykövete, az éjjeli Port Vendre-ba érkezett. A nagykövet csütörtökön délután Figuerazba utazott, ahol Alvarez del Vayoval, a spanyol köztársaság külügyminiszterével együtt kijelöli a francia nagykövetség lakhelyét. A köztársasági kormány egyes minisztériumai számára még nem jelölték ki közös székhelyet. Egyelőre valamennyien Garone tartományban működnek.

Franco csapatai élén bevonult Barcelonába

BILBAO, január 26. A katalóniai arcvonalról délután két órakor érkezett jelentés szerint a spanyol nemzeti csapatok megkezdték a bevonulást Barcelonába.

Római jelentés arról tud, hogy a nemzeti csapatok ellenállás nélkül foglalták el Barcelonát. Franco tábornok maga vonult be csapatai élén Barcelonába.

Ugyancsak Rómából jelentik, hogy az estramadurrai frontról érkezett jelentés szerint a nemzeti csapatok itt is áttörték a köztársasági arcvonalat.

Franco segítséget kér Angliától?

A Daily Mail tudni véli, hogy Franco arra fogja kérni Angliát, hogy élelmiszterrel segítse Spanyolországot és hogy nyújtson kölcsönt Spanyolország újjáépítésére.

Párizsból jelentik, hogy Bonnet tegnap Phipps párizsi angol nagykövettel tárgyalt

a spanyol menekültek részére biztosítandó semleges zóna ügyében. London a nagykövet véleménye szerint hajlandó közreműködni a semleges zóna megteremtésében, erre azonban Franco beleegyezésére is szükség van.

A zsidó nép és a civilizáció sorsa

Írta: LEON BLUM

Franciaország volt miniszterelnöke

Zsidó vagyok. Soha nem dicsekedtem ezzel, de nem is szégyeltem a származásomat. Olyan zsidó vagyok, aki mindig viselte a maga nevét. És végül is miért haboznék, miért fojtanám el az érzéseimet, miért hazudtolnám meg magam.

Azt hiszem különben, akkor is beszélhetnék erről a problémáról, ha nem volnék zsidó. Keresek multamban és életem távoli eseményei között és találok olyan körülményeket, amikor szóval és tettel védelmére keltem az üldözötteknek és elhagyatottaknak valahányszor ezt a szükség megkívánta.

Még fiatal voltam, amikor harcot indítottam az örményországi mészárlások ellen. Akkor még Jaurés oldalán szándékoztam. Hiszem, hogy a hosszú évek során senki sem veheti szememre, hogy egy percig is haboztam volna, amikor a kegyetlen kormányzati rendszer, vagy a felkelten munkaadók ellen szót kellett emelni az ázsiai vagy az afrikai benszüllöttek érdekében. Miért ne beszéljek tehát ma a zsidókról, úgy ahogy annyiszor tettem azt más üldözöttek érdekében.

Es azt hiszem szenvedély nélkül szólhatok hozzá ehhez a kérdéshez — amennyiben a felháborodás elfojtható —, amikor az egész világ szemlájára játszódnak le az események. Olyan jelenségek ezek, amelyeket tizenöt század, vagyis a római impérium bukása, a barbárok inváziója óta nem látott az emberiség.

Fiatalkoromtól kezdve abban a meggyőződésben éltem és élt sok generáció előttem, hogy az emberiséget a haladás törvénye kormányozza, hogy az emberiség többé-kevésbé bizonyos szabályok szerint halad előre és hogy ezt a haladást nem csupán a tudományos felfedezések jellemzik, amelyek lehetővé teszik az emberi észnek, hogy uralkodjék a természet erői felett, hanem az emberiség erkölcsi érzésének konszolidálása, a testvériség, a szolidaritás és igazság érzésének megerősödése is.

Ebben a szellemben alakultak ki a mult századok nagy mozgalmai: a görög filozófia, az evangéliumi morál, a reneszánsz, vagy az elmúlt századbeli forradalom eszméi, amelyek mind mélyen vésődtek szellemi világunkba.

Sokan azt hiszik, hogy az emberiség fejlődése állandó és rendszeres, míg mások, köztük barátaim s magam is, úgy hiszik, hogy bizonyos pillanatokban nagy változások csak forradalmi uton jöhetnek létre. Tény az, hogy mindnyájan hittük, hogy bizonyos korszakok és sikertelenségek után az emberi haladás véglegesnek tekinthető. Az emberiség megkezdheti tehát a törekvéseit újabb fejlődés, újabb megvalósítások felé. Ebben a meggyőződésben és hitben éltem és élt az emberiség évszázadokon keresztül.

Es lám, egyszer csak hirtelen, kontinensünk jelentős területeiről, a modern civilizáció teljesen eltűnt. Minden kérdéssé vált. Az emberiség ahelyett, hogy előre haladna, visszafelé megy. Ezt a visszafeléjődést nem tudjuk felfogni, nem tudjuk megérteni. Nemcsak kérdőjelekkel állunk szemben, hanem úgy látszik olyan idők tértek vissza, amelyek régen kitörölődtek emlékezetünkkel és amelyeket el sem tudunk képzelni, mint a bálványimádás fanatizmusának a korszakát, amikor nem létezett emberi civilizáció.

Valóban, irtózatos látványt mutatunk. Sohasem képzeltük lehetségesnek azt, ami ma a szemünk előtt lejátszódik; ez nem más, mint a civilizáció teljes visszafeléjődése, bukása. Es ennek a bukásnak a zsidó nép csak áldozat. Zsidók százait sujtja ez a bukás. Am a zsidók nem az egyedüli áldozatok, ezt nem szabad elfelejtenünk. De az első áldozatok, őket sujtja elsősorban a szerencsétlenség.

Hogyan lehetséges mindez? Az emberi agy szinte megáll.

A zsidókat üldözték a történelem során,

századokon át és szétszóródtak a világ összes tájaira. Vallási átokkal sujtották őket, de nem az egyház, hanem talán inkább a kereszténység népi ösztöne.

Ma egészen másképpen állnak a dolgok; sem a vallási átok, sem a keresztény népi ösztön nem járul hozzá az emberiség visszafejlődéséhez. Ellenkezőleg, az egyház elítéli és kétségbeesetten áll a jelenséggel szemben.

Az a helyzet, hogy ott, ahol a zsidókat üldözik, a keresztény egyházat is sujtják. Az átok most a vallást éri általában, oly mértékben, hogy Eduard Herriot barátom a marseillei radikális-szocialista kongresszus záróbeszédében a következőket mondotta:

„Rövidesen abban a meglepő helyzetbe kerülünk — amely azonban csupán látszólag paradoxális —, hogy mi a szabadgondolkodók lesünk a vallásszabadság védelmezői és oltalmazói”.

Mi az oka a folyamatban levő eseményeknek? Egy dogma, egy dogmatikus teória, egy halhatlan teória ez, a faj dogmája, amely alárendeli a nemzet létét a faj tisztaságának, a fajkeveredés teljes megakadályozásának. E dogma a felsőbbrendű faj elvének alapján áll, amely azt hirdeti, hogy vannak felsőbbrendű fajok, amelyek uralkodásra vannak hivatva és alsóbbrendűek, amelyek alárendeltségre vannak itélve.

Nem térünk ki a fajteóriára. Nyilvánvaló, hogy ha egy tökéletesen tiszta faj volna alapfeltétele egy nemzet fogalmának, úgy ma nem létezne a világon egyetlen nép sem.

A napokban újra átvitastam Anatole France műveiben Bergeret és Termont dialógusát. Amikor Termont megkérdezte Bergeret, vajjon antiszemita-e, a következő választ kaptam:

— Attól tartok, nem lennék képes erre az észre. Hisz valamikor a Földközi tenger partjait végig szemizték lakták. S az én szívem nem képes ennyi gyűlöletre... Különbözik is Kadmus király sémita volt s én nem lehetek Kadmus király ellensége...

Franciaországban képtelenség volna fajteóriáról beszélni.

A civilizáció századokon keresztül küzdött a fajteória ellen. Ott, ahol elődeink az átöröklés végzettségűségeit látták, a tudomány bebizonyította, hogy utánszóról, alkalmazkodásról lehet csupán szó.

Minél jobban háttérbe szorította a tudomány a faji átöröklés hitét, annál több lépést tett előre a civilizáció.

Es ma, amikor rég letűnt a tudomány által rég megdöntött elméletek uralmát akarják rátkerészni, a civilizáció visszafejlődésének vagyunk a tanúi.

De függetlenül az okoktól, előtűnik borzalmas látvány, játszódik le: Európa egyik országában és ugyanazon Európa több más államában zsidók százezrei vannak tragikus sorsra ítélve. Vajjon kiengedik-e börtönükből, miután teljesen kifosztották őket? Nem tudom. Nem tudni, vajjon a fajvédelem nem-e fogja a teóriák dacára megtartani őket, mint rabszolgákat. A mi kötelességünk megedéket találni azok számára, akik kiszabadultak és még kiszabadulhatnak börtönükből.

Meg akarom mondani nyíltan a véleményemet — még akkor is, ha ezzel megbántanék zsidókat, akik vallási szempontból a zsidó nép képviselőinek tekintik magukat. Nincs becstelenebb valami, mint az, hogy francia zsidók el akarják zárni Franciaország kapuit más országbeli zsidó menekültek elől.

Azt hiszik tán, hogy ezzel biztosítják maguknak az örök nyugalmat? A világ még nem mutatott példát arra, hogy a félelem valakinek biztonságát nyújthat. Es ez az elv fennáll népekkel, csoportokkal és egyénekekkel szemben is.

Példát hozzak fel: Ön nyugodtan él kis vidéki házában. Néhány kilométernyi távolságban tűzvész vagy árvíz pusztított. Ehez, fázó, meztelen férfiak, nők és gyermekek menekülnek a mezőkön át. Kopogtatnak az ön ajtaján is. Az ön házában nincs sok hely, de egy pillanatig sem fog gondolkodni, ki nyissa-e a szerencsétlenek előtt ajtaját és biztosan nem fog iratokat, nem fog büntetlenségi, újraoltási bizonyítványt kérni tőlük. Egy magától értetődő emberi kötelességet kell teljesítenie.

Valóban, a szerencsétlenek nem maradhatnak végleg itt. Meg kell találni számukra a végleges és tartós megoldást. Am amíg biztos otthonhoz juthatnak, ki volna képes elkergetni őket?

Ezt pillanatnyilag. Mert időközben meg kell oldani a teljes problémát.

Mert még voltam győződve róla, hogy a zsidóknak szükségük van nemzeti otthonra, amely földet adjon a lábuk alá, immár husz éve foglalkozom a cionizmussal és ebben számos francia zsidótól tér el az álláspontom.

Ismertem Palesztina mai nehézségeit. Ismételtelen kifejezésre juttatom azon forró vágyamat, hogy a küszöbön levő londoni kerékasszalkonferencián megértési alapot találjon a sémita család két testvérga: a zsidó és

az arab, hogy a bevándorítás fokozottabb mértékben induljon meg újból a más ázsiai területek is megnyitjanak erre a célra, mint például Transzjordánia, Szíria, Irák.

Lehet, hogy mindez nem lesz elég. Hogy új országokat kell keresnünk. Am ha a nagy demokráciák megteszik mindezt, arra is tekintettel kell lenniük, hogy a bevándorlók emberi élethez jussanak új országokban. Es ne állítsanak fel számukra egyszerűen nemzetközi koncentrációs táborokat.

Hiszem, hogy ez a katasztrófa, amely az emberiséget sujtotta, elhárítható. Biztos vagyok abban, hogy a civilizáció ismét a haladás útjára lép. Az éjszaka sötétsége nőhet, de a napot végkép nem tudja elűzni.

Hiszem, hogy az, ami ma bizonyos országokban történik, e népek sajátos tulajdonságaik szellemében, nem más, mint ama lelki betegség egyik formája, amely a háború után többé-kevésbé megszállta az emberiséget.

A háború megrázkódtatásai a szó patoló-

gikus értelmében is érintették az emberiséget. E rázkódtatások megnyilvánulásai a egyes területein — megállapítható okok — érthetetlen és barbár formákat öltöttek. Ilyen jelenségek századok óta nem voltak. Ne csodálkozzunk, mincs ellentét és okozat között. A háború óta a világ betegsége sujtotta. Ez a mostani a legrosszabb.

Az emberiség meg fog gyógyulni. Meg fog gyógyulni, mert élnie kell. El kell viselnie a mai krízist bizalommal, bátran, önzés és félelem nélkül. Le kell mondanunk a sűrűn közlés szánalmas formáiról. Legyünk méltóak önmagunkhoz. Legyünk büszkéek a multira, elődeinkre. Örizzük meg nyugalmunkat, legyünk határozottak. Bizzunk az emberiség jövőjében.

Sok szempontból igen veszedelmes korszakot élünk, de élni fogunk más időkben is és miutánunk gyermekeink gyermekei és unokáink gyermekei jobb időkben fognak megélni.

Pirow délafrikai hadügyminiszter autonóm menekült-állam létesítését javasolja

„A menekült-kérdés jobban nyugtalanítja Európát, mint bármely más probléma”

PARIZS, január 27. A *Pariser Tageszeitung* johannisburgi jelentése szerint Pirow, a délafrikai unió hadügyminisztere, aki legutóbbi európai útjával világhírűvé tette nevét, egy gyűlésen tartott beszédében kijelentette, hogy a menekültek kérdése egész Közép- és Kelet-Európát át fogja. Csakis egy autonóm menekültállam létesítése tudná megszabadítani a világot ettől a problémától, amely ma sokkal inkább nyugtalanítja Európát, mint bármely más kérdés.

A kereskedelmi és iparkamarák cégjegyző hivatalai az állampolgárságuk igazolására fogják felszólítani a bejegyzett zsidó cégek tulajdonosait

Cluj, január 27. Megirtuk, hogy a cégbejegyzési törvény alapján az egyes kereskedelmi és iparkamarák cégjegyzőhivatalai az összes bejegyzett cégeket át fogják vizsgálni, hogy azok — a szerzett jogok figyelembe vételével — megfelelnek-e az új cégbejegyzési törvény követelményeinek. Ez a felülvizsgálat minden kamara cégjegyzőhivatalánál folyamatban van. Amint befejeződik, fel fogják szólítani

mi az egyes cégek zsidó tulajdonosait, hogy az állampolgársági revízió alkalmával kapott jogerős bírói végzéseiket mutassák be.

Itt írjuk meg, hogy nincs olyan rendelkezés, amely szerint az állampolgársági iratoknak január 31-ig való bemutatására köteleznék az egyes cégek zsidó tulajdonosait.

Weizmann üzenete az amerikai zsidósághoz

A cionista mozgalom vezére az összes zsidó erők mozgósítását kéri jogaink és pozíciónk megvédésére

Newyork, január 27. Röviden beszámoltunk az United Palestine Appeal konferenciájáról. A konferencián felolvasták Weizmann Chaim professzor távirati üdvözlését, amelyet a delegátusok megkülönböztetett figyelemmel hallgattak végig. Weizmann őszinte sajnálkozását fejezi ki

mindenekelőtt is afölött, hogy a politikai helyzet folytán nem tud Londonból eltávolozni, hogy részt vegyen ebben a kampányban. Az akció — mondja táviratában Weizmann — középeurópai testvéreink borzalmas és könyörtelen üldöztetésének árnyékában, a palesztinai terror és a poli-

Művészeti lakberendezés

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREȘ
TERVEZÉSÉBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI

A j...
hogy a...
az európai...
dozatát fel...
gazdasági stru...
szítés...
ellenére is sértet...
Az eljöv...
hónapok talán még nehezebb erőpróbákat hoznak, és én ezért kérem önöket, akik a mi szerencsés kiválasztottaink ma és polgárai egy nagy, szabad demokráciának, amely ellen állott a tiránia és elnyomás erőivel szemben, — gondoljanak arra, hogy a jisuv páratlan heroizmussal harcol a fronton, de harcát csak akkor folytathatja tovább, ha számíthat a mi szilárd támogatásunkra. A jisuv ereje palesztinai talajból fakad, de fakad az egész világon élő testvérekkel való szellemi és nemzeti egybeforrottság tudatából is. Egyetlen zsidónak sem szabad, aki e névre méltó, szemelől tévesztenie azt a kötelességet, hogy ebből az egybeforrottságból valóságot teremtsen.

Előestéjén vagyunk a tárgyalásoknak, amelyek művünk közvetlen jövője szempontjából döntő kihatásúak lehetnek. Addig azonban, amíg a zsidó nép egyesülten harcol az önkényes megszorításoktól mentes bevándorláshoz való jogáért és elveti saját nemzeti otthonában a kisebbségi státus rárörszakolását, bizom abban, hogy mi megálljuk helyünket. Minden energiánkat és tartalékainkat mozgósítanunk kell, pozíciónk megerősítésére. Földre, pénzre, anyagra és mindenekelőtt is emberekre van szükségünk. Ezért a bevándorláshoz, inkább, mint valaha elsődrendű szükségesség nemcsak az üldözöttek megmentése, de palesztinai pozíciónk szempontjából is. Weizmann végül jókívánásait fejezte ki a Palestine United Appeal által beindított kampányhoz és üdvözlését tolmácsolta amerikai barátainak.

A budapesti magyar sajtó a magyar kisebbséggel kötött romániai egyezmény jelentőségéről

BUDAPEST, január 26. (Rador.) A *Pesti Napló* vezércikkében hangoztatja, hogy a román kormányának a magyar kisebbségekkel kötött szerződését a megkönnyebbülés érzése fogadta. Az eldöntött egyezményektől eltérően, amelyek mögött választási érdekek állottak, a magyarok ezúttal nem egy politikai párttal, hanem magával a román állammal kötöttek egyezményt. Elsősorban nyújt a román állam lehetőséget a magyaroknak, hogy hivatalosan elismert szervezetet létesítsenek, amelynek keretein belül, a politikai érdekeken kívül más érdekeiket is megtárgyalhassák.

A hivatalos *Budapesti Hírlap* megállapítja, hogy az olasz-jugoszláv kapcsolatok kedvező alakulása hasonló eredményre vezetett a Magyarország és Jugoszlávia közötti viszonyt illetően. A Ciano-Sztójadinovics megbeszélés új fejezetet jelent a Belgrád és Budapest közötti közeledésben.

— Orvosolják a bánási gabonaexportőrök szállítási nehézségeit. Temesvárról jelentik: A bánási gabonaexportőrök az utóbbi időben súlyos szállítási nehézségekkel küzdenek, mert a CFR nem bocsát rendelkezésükre megfelelő mennyiségű vaggont. Az exportőrök ezirányú fáradozása mindaddig hiábavalóan bizonyult és ezért panaszukkal a kereskedelmi és iparkamarához fordultak. A kamara vezetősége megállapította, hogy ez a helyzet súlyosan sérti a bánási gazdasági piacot és ezért elhatározta, hogy hivatalos uton, a kamarák központi szövetsége révén kéri fel a CFR vezérigazgatóságát, hogy kellő mennyiségű vaggonokat bocsásson a bánási gabonaexportőrök rendelkezésére.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

ZSIDÓ

VANDOR

segítési

ügyminis

tásra, Su

előadó, p

hatalmak

lásának s

szági zsi

jával fog

lemény,

— ha ar

nép az el

nehezéss

Van még

zsidó kiv

megoldás

amikor a

nek kény

Surzynsz

zsidó kiv

nisztérium

rében áll

Dr. Em

kedett ez

a zsidók

mának ta

pen sem

lekért, a

teszik, se

megfelel

utjában

tartása z

gok nem

dözéseké

nek és

eröként

a kívánd

Somme

németors

lyek a

től az el

ból a se

merstein

zsidók tr

A LEI

BOJKOT

tési bizo

költségv

kovszki

rádió el

ország

százaléka

A hatá

Kö

a zsidók

dióban s

számát.

Dr. Er

kumentu

szi állit

zsidókat

kiszorítj

ból kisz

nak, aki

lengyel

Ami a

repetit

arra, hog

bevétele

akart ta

ben anti

méiket

tözás né

letét. De

antiszem

állítják

sának p

lengyel

ugy ez

hogy a

zaléka z

végén fe

ja arra,

kotmány

JUGO

MENEK

levelező

goszláv

denekelő

goszláv

hogy a

van-e

zsidók

nők a

— A

A Jugo

zakot

rok. Ig

ciális h

az az

befogad

szágo

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Lengyelország

ZSIDÓ TILTAKOZÁS A KÉNYSZERKIVÁNDORLÁSI AKCIÓ ELLEN. A Sejm költségvetési bizottságának ülésén, amikor a külügyminisztérium költségvetése került tárgyalásra, Surzynski képviselő, költségvetési előadó, panaszkodott amiatt, hogy a nyugati hatalmak a lengyelországi zsidók kivándorlásának sürgőssége ellenére csak a németországi zsidók kivándoroltatásának problémájával foglalkoznak. „Jó lenne a zsidó közvélemény, — mondotta a költségvetési előadó, — ha arra állítaná be magát, hogy a lengyel nép az életérdekeit által diktált akciót minden nehézség ellenére is keresztül fogja vinni. Van még arra idő, hogy a lengyelországi zsidó kivándorlás rendezésében nyersen megoltsát, de elkövetkezhetik az az idő is, amikor a lengyelek saját szakállukra lesznek kénytelenek megoldani a zsidókérdést”. Surzynski beszédét azzal végezte, hogy a zsidó kivándorlás problémája a külügyminisztérium érdeklődésének állandó homlokterében áll.

Dr. Emil Sommerstein zsidó képviselő emelkedett ezután szólásra és kijelentette, hogy a zsidók maguk is rendkívül fontos problémának tartják a kivándorlást, de semmiképpen sem ők a felelősek sem azokért a feltételekért, amelyek a kivándorlást szükségessé teszik, sem azokért a nehézségekért, amelyek megfelelő kivándorlási területek találatának útjában állnak. A nyugati hatalmak magatartása azt bizonyítja, hogy ezek az országok nem hajlandók jutalmat fizetni zsidóüldözésekért. A nemzeti kisebbségek üldözésének és diszkriminálásának politikája fékezte erőket hat minden olyan fázisra, amely a kivándorlási lehetőségeket növelni akarná. Sommerstein éles kritikában részesítette a németországi lengyel konzulátusokat, amelyek a Németországban élő lengyel zsidóktól az elmúlt évi októberi pogromok alkalmából a segítséget megtagadták. Végül Sommerstein vázolta a Danzigban élő lengyel zsidók tragikus helyzetét.

A LENGYEL RÁDIÓ ANTISZEMITA BOJKOTT-PROPAGANDAJA. A költségvetési bizottságban a postaiügyi minisztérium költségvetésének tárgyalása során Rszentikowski képviselő kijelentette, hogy a lengyel rádió el van zsidósodva. Szerinte a lengyelországi 1390 rádiókészülék árusító üzlet 90 százaléka zsidókézen van.

A hatalmas Philips rádió-konzern szintén zsidó. Követelte, hogy a rádióban építsék le a zsidók monopóliumát és csökkenték a rádióban szereplő zsidó művészek és szónokok számát.

Dr. Emil Sommerstein zsidó képviselő dokumentumokkal igazolta, hogy Rszentikowski állításai óriási mértékben túlzottak. A zsidókat már hosszú idő óta egyre jobban kiszorítják a rádió hálózatából. A rádió-üzemből kiszorított zsidók között olyanok is vannak, akik rendkívüli szolgáltatásokat tettek a lengyel államnak és a lengyel légiónak.

Ami a rádió mikrofonja előtt a zsidók szereplését illeti, Sommerstein rámutatott arra, hogy töle is megtagadták a rádió igénybevételeit, amikor felvilágosító előadást akart tartani a zsidókérdésről. Ezzel szemben antiszemita szabadon terjeszthetik ez-méiket a rádió keresztül és minden korlátozás nélkül támadhatják a zsidóság becsületét. De ezeken is túl a rádiót egyre inkább antiszemita bojkott-propaganda szolgálatába állítják és a zsidók kényszer-kivándoroltatásának propagálására használják fel. Ha a lengyel rádió elzsidósodásáról lehet beszélni, úgy ez csak abban az értelemben áll fenn, hogy a városi előfizetőknek legalább 25 százaléka zsidó. Sommerstein képviselő beszéde végén felszólította a kormányt, legyen gondja arra, hogy a rádiót ne használják fel alkotmányellenes uszításokra.

Jugoszlávia

JUGOSZLÁVIA NEM FOGADHAT BE MENEKÜLTETEKET. A Petit Parisien belgrádi levelezője intervjút közöl Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnökkel. A hírlapíró mindenképp azt a kérdést tette fel, vajjon Jugoszláviában van-e antiszemita mozgalom és hogy a belgrádi kormány szándékában van-e Berlin, Róma és Budapest mintájára zsidók ellen eljárni. A jugoszláv miniszterelnök a következőket válaszolta:

— Antiszemitizmus nincs Jugoszláviában. A Jugoszláviában élő 80 ezer zsidó ugyanazokat a jogokat élvezzi, mint a többi polgár. Igaz azonban az, hogy az ország speciális helyzetben van, mert Jugoszlávia volt az az ország, amely a politikai menekültek befogadásában megelőzte a többi európai országokat. (Sztójadinovics itt a cári orosz me-

nekültekre célt, amelyeknek nagy tömegei élnek ma is a jugoszláv királyságban.) Kormányunk kénytelen volt közölni, hogy az új emigráció nem irányulhat Jugoszlávia felé. Hozzá akarom tenni még azt is, hogy ha a zsidó menekültek bebocsátásának kérdése hipotetikus módon felmerülne, valószínűleg maguk a jugoszláv zsidók lennének azok, akik ezt elleneznék, hogy ne lássanak nálunk is olyan dolgot keletkezni, ami ismétlem, nálunk nem létezik: az antiszemitizmus. Álláspontunk hónapok óta le van szögezve és változatlan. Mindaddig, míg a zsidók bizonyítást tesznek lojalitásukról, mint azt például a belgrádi zsidók is állandóan csak akkor fog megváltozni, ha nem lesznek lojálisak.

JUGOSZLÁVIAI ZSIDÓ TARTALEKOS-TISZTEK KITÜNTETÉSE. Dr. Dávid Albala tartalékos orvos-ezredes, a belgrádi szefárd hitközség elnökét és a jugoszláv cionista szervezet elnökét, a jugoszláv Sas-rend nagykeresztjével tüntették ki. Hasonlóan magas

kitüntetéset kapott Alfred Schather tartalékos ezredes és Mose Moschitz tartalékos szakaszvezető.

Németország

WÜRZBURGOT ZSIDOMENTESÉ TE-SZIK. A würzburgi államrendőrség megtiltotta a zsidóknak más németországi városokból Würzburgba való költözését. Minden zsidót, aki speciális engedély nélkül tartózkodik Würzburgban, minden intézkedés nélkül le tartóztatnak. Az intézkedést azzal indokolják, hogy Würzburgot teljesen zsidómentessé akarják tenni.

DRÁKÓI ÍTÉLET FAJGYALÁZÁSÉRT. Az összes eddigi fajgyalázási perekben most hozták a legsúlyosabb ítéletet Hamburgban. A hamburgi kerületi törvényszék Oskar Behrens 58 éves hamburgi zsidót fajgyalázásért 12 évi fegyházra, tíz évi becsületvesztésre, férfiatlanításra és állandó védőőrizetre ítéte.

Palesztina

A palesztinai zsidó nemzeti tanács óva inti Angliát attól, hogy engedjen az arab terrornak

A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács, rendkívüli konferenciát tartott, amelynek során a Jewish Agency azzal a javaslatával foglalkoztak, hogy a Vaad Leumi három delegátust nevezzen meg a londoni Palesztina-konferenciára. A delegátusok kijelölése után a gyűlés végén a Vaad Leumi proklamációt tett közzé, amely óva inti az angol kormányt attól, hogy kiszolgáltatassa magát az arabok terrorjának. Csak az arab terror előtti visszakozásnak tudható be az az angol politika, amely megtagadta tízezer német menekült gyermeknek Palesztinába való bebocsátását, holott a palesztinai jisiv teljes garanciát vállalt a tízezer gyermek ellátására és felnevelésére. Az angol kormánynak az a megújuló kijelentése, hogy a Palesztina-mandátumban változás fog beállni, még csak súlyosabbá tette az országban az arab terrort.

A KEREN KAJEMET A LEGNAGYOBB FÖLDTULAJDONOS PALESZTINÁBAN. A Keren Kajemet földvagyonra 1938. júliusának végén 410 ezer dunam volt, vagyis egyharmadrésze az egész zsidó földtulajdonnak. Azóta a Keren Kajemet földtulajdona lényegesen szaporodott, úgy, hogy messzi meghaladta a PICA földterületét. A Palesztinában lévő 233 zsidó kolónia közül 133 Keren Kajemet földön van. Csak 1936-ban 30 új telep létesült Keren Kajemet földön, míg ugyanazon időben a PICA és magánföldeken csak 6 új kolónia létesült. Az elmúlt évben a Keren Kajemet bevétele 403 ezer fontot tett ki, az előző évi 381 ezer fonttal szemben.

ZSIDÓK, ARABOK ÉS ANGOLOK KÖZÖTTI TANACSKOZÁSOK. Az 1936-os zavargások kirobbanása óta először vettek részt a tel-avivi Rotari Klub ülésén arab előkészségek, angolok és zsidók közös tanácskozáson. Mind a három csoport képviselői, közöttük Jaffa arab polgármestere, Dov Hos

Anglia

Angol munkások a palesztinai zsidó bevándorlásért

Az elmúlt vasárnap Liverpoolban konferencia volt, amelyet a Poale Cion hívott egybe és amelyen a liverpooli szakszervezetek és szövetségek mintegy száz delegátusa vett részt. A konferenciát az angol munkáspárt nevében a liverpooli munkástanács üdvözölte, majd Goldie Meyerson asszony és Berl Locker válogatták a palesztinai helyzetet. Hosszabb vita után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben az angol kormányt sürgősen felhívják, hogy tartson ki a mandátum-politika mellett és a zsidó bevándorlást az ország befogadó képessége szerint állapítsa meg. Sajnálattal fejezte ki a konferencia amiatt, hogy a kormány megtagadta tízezer németországi zsidó menekült gyermeknek Palesztinába való bebocsátását és felszólították a kormányt, hogy haladéktalanul engedjék be ezeket a gyermekeket és a már Palesztinában tartózkodók szüleit és közeli hozzátartozóit.

A konferencián résztvevő összes munkásszervezetek hozzájárultak ahhoz, hogy a zsidó munkásság által a palesztinai zsidó bevándorlás érdekében készített petíciót a munkáknak tekintik és annak minél szélesebb

Tel-Aviv alpolgármestere és Cressor angol bíró, az összes Palesztinában élő nemzetiségek békés együttélésének szükségét hangsúlyozták.

666 HÉBER KÖNYV JELENT MEG 1938-BAN. Egy jeruzsálemi kimutatás szerint 1938-ban az egész világon összesen 666 héber könyv jelent meg. Ezek közül 341 Palesztinában, 195 Lengyelországban, 55 Amerikában, 12 Romániában, 10 Litvániában, 5 Angliában, 5 Németországban, 1 Olaszországban és így tovább. A 666 új héber könyv közül 50 szépirodalmi, még pedig 18 verses könyv, 28 regény és novella, 4 színdarab, 206 vallásos tárgyú, 83 tudományos, 18 memoár és biográfia, 16 meséskönyv és 145 szakkönyv.

ÚJ TAMADÁS ALONIM KVUCA ELLEN. Január 20-án, pénteken felfegyverkezett beduinok újra megtámadták Alonim kvuca telepeseit, mialatt a telepek éppen a mezőn dolgoztak. Az összecsapás során hat zsidó segédrendőr sebesült meg és három beduin. Ramlah közelében pénteken egy angol katonai autó egy aknára futott, úgy, hogy az autó felrobbant. A robbanás során egy katonameghalt, öten pedig könnyebben megsebesültek.

VISSZATÉRTEK PALESZTINÁBA A SPANYOL KÖZTARSASÁGI CSAPATOKBAN HARCOLT PALESZTINAI ZSIDÓ ÖNKÉNTESK. A köztársasági csapatok mellett harcoló önkéntes légző felosztása következtében visszatért Palesztinába a spanyol fronton harcolt husz palesztinai zsidó önkéntes. Rövidesen visszatérnek a többiek is. A harcokban több palesztinai zsidó önkéntes esett el. A jeruzsálemi spanyol konzul a Hisztadrutnak egy átiratot küldött, amelyben dicsőreleg emlékezett meg a palesztinai önkéntesek hősiességéről.

Amerika

MISCHA ELMANN, AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK DÉLAMERIKAI ZENÉI KÖVETE. Az amerikai külügyminiszter Mischa Elmann világhírű zenevirtuozt délamerikai zenei követe nevezte ki. Mischa Elmann tavaszi délamerikai turnéja során az amerikai követségeken és konzulátusokon fog koncertet rendezni.

ÚJ TERV A MENEKÜLT-PROBLÉMA MEGOLDÁSÁRA. A Newyork Herald jelenti, hogy az Egyesült Államok egykori varsói

pénzügyi attaséja tervet készített, amely a totális államok hadiudosságait hasznosítaná a zsidó kivándorlás érdekében. A terv arra irányul, hogy azok az államok, amelyek nem teljesítették fizetési kötelezettségüket, évi rátajuknak legalább egy részét utalják át államuk valutájában az Egyesült Államoknak. Ez az összeg azután arra szolgálna, hogy a zsidókat különböző tengerentúli államokban kolonizálni lehessen.

Magyarország

MEGJELENT A NEOLÓG HITKÖZSÉGI IRODA ÚJ LAPJA. Megirtuk, hogy Magyarországon a „Mult és Jövön” kívül a kormány az összes zsidó heti és havi lapok engedélyét visszavonta és ugyanakkor engedélyezte, hogy a három országos iroda — a neológ, ortodox és status quo — egy-egy közlönyt adhassanak ki. A neológ iroda „Magyar zsidók lapja” címen már meg is jelentette közlönyét. Az új lap főszerkesztője dr. Barlagi Ernő, az Egyenlőség eddigi főmunkatársa. A lap alcíme a következő: Vallási és hitbuzgalmi közlöny. A lap első száma tartózkodik minden politikai állásfoglalástól és tisztán hitéleti kérdésekkel, valamint belső zsidó ügyekkel foglalkozik.

Bulgária

A BOLGAR KORMÁNY NEM TÜR ANTI-SZEMITA KIENGÉSEKET. Nedeff belügyminiszter fogadta a bulgáriai zsidók központi konzisztóriumának küldöttét, amelynek tagjai aggodalmukat fejezték ki az utóbbi időben Szófiában és a vidéken is tapasztalt antiszemita demonstrációk illetőleg. Nedeff belügyminiszter kijelentette, hogy a bolgár hatóságok minden rendelkezésükre álló eszközökkel meg fogják akadályozni a zsidóellenes kilengéseket.

Egyidejűleg jelentik, hogy a szófiai városi tanács a tanács zsidó tagjainak javaslatára elhatározta, hogy 1939. évre felemeli a zsidó iskolák szubvencióját.

Csehszlovákia

MIT KÖVETEL A CSEHSZLOVÁKIAI NEMET NACIVEZÉR? A csehszlovákiai németek vezére, Kundt képviselő újólag hat követelést terjesztett a kormány elé, amelyek arra hivatottak, hogy a csehek és németek közötti helyzetet tisztázzák. A hat követelés közül az 1. és a 4. pont szóról szóra így hangzik:

1. A csehszlovákiai német népcsoport, mint német nemzeti szocialista párt, teljes szabadságot kell kapjon politikai tevékenységében. Ez nemcsak a programra, hanem a szervezésre és annak külső formájára is vonatkozik.

4. Ki kell kapcsolni a zsidókat a németek és csehek közötti viszonyból. Jól tudjuk, milyen aggodalmat keltő szerepet játszottak a zsidók mind a két nemzet életében, minthogy mindig a zavarosban halásztak és peccenyjüket a cseh és német tüzhelyeken akarták megsütni.

A követelésekhez fűzött német kommentárok megállapítják, hogy a németek a csehekkel ideológiai közösségben akarnak élni és hogy a csehek harmónikus hozzá kell illeszkedjenek a környezethez.

Mértékadó cseh lapok visszautasítják a csehországi németek új követeléseit, amelyeket a cseh belső életbe való beavatkozásnak minősítenek.

Svájc

MEGSZIGORITOTTAK A SVAJCI HATÁROK ELLENŐRZÉSÉT. A svájci szövetségi tanács elhatározta, hogy a határok ellenőrzését megszigorítja. Külföldi emigránsok csak úgy léphetnek be Svájc területére, ha utlevelük, vagy személyazonossági igazolványuk svájci vízummal el vannak látva. Olyan emigránsokat, akik vízum nélkül jönnek Svájcba, azonnal kitoloncolnak a köztársaság területéről.

Olaszország

FARINACI OLASZ ANTISZEMITA VEZÉR HÓDOL AZ AMERIKAI RÁDIÓ PÁTERNEK. A Regime Fasista című olasz lapban Farinaci államminiszter, az olasz antiszemita vezére, cikket közöl, amelyben Coughlin, ismert amerikai antiszemita rádió páter, az istenfélő katolikusok példaképének dicsőíti. Farinaci szerint Coughlin már 1935-ben Mussolini csodálójának vallotta magát és sem Pacelli államtitkárnak, sem Ottaviani bíborosnak nem sikerült őt elhallgattatni. Mialatt a vatikán lapja, az Osservatore Romano Roosevelt elnök üzenetét vezető helyen közölte, addig a rádió páter a fajelmélet hívének vallotta magát. Mundeley amerikai bíboros, aki dezavualni igyekszik a rádió páter, anyagi kapcsolatban áll zsidókkal. A rádió páter azonban nem hallgat el, mert ő tudja azt, hogy Jézus is kihozta a zsidókat, hogy zsidóktól, annak érdekében, hogy misszióját betölthesse.

HIREK

A megszépítő szenvedés

Nézd az embert: mindegyik szép, mert mindegyiknek anyja volt, mert mindegyikre csillag nézett s rásütött a sárga hold.

Legyen galád, parázna, gyilkos, lelkében mégis él a hang, ami a távol égbe vonzza, ahol a lélek nem bitang.

Mindegyiknek lelke mélyén ül egy elárvult gondolat: az, hogy az ember nem gazember és sebet ütni nem szabad.

A durva ajkon, mohó arcon is találás némi tiszta bűt, ne feledd: az ember az, ki erőnyben, bímben hinni tud.

Ezért szép, ha csúnya is ő s barbár bár, békétlen, gonosz: jószágának csak visszája az életűző, ősi rossz.

S az is sírt már, ki könnyre hangolt, a szenvedető is szenvedett s a gyűlölködő lelke mélyén zengett már szintén szeretet.

A tévelygések ősi átka, mi fogva tartja: kaloda, mely megtöri az üdvösséget s nem engedi el tán soha.

A szenvedés szépítő vonása ül, nézd, az emberarcokon — ezért, ha csúnya s rossz is olykor ne vedd tőle ezt oly zokon.

SALAMON LÁSZLÓ

Időjárásjelentés. Csökkenő légnyomás, borús ég, enyhe délkeleti légáramlás, nedves ködös idő, változatlan hőmérséklet.

Lábat törte — meghalt. Szatmárról jelentik: Megrázó tragédia történt Szatmáron. Holländer Móric 20 éves villanyszerelő vasárnapi is résztvevő a rendszeres katonai előképzés gyakorlatokon. Gyakorlatozás közben, az egyik sánc átugrása közben, megbotlott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy bal lábán nyílt csonttörést szenvedett. Holländer azonnal kórházba szállították, de életét nem tudták megmenteni. Zsirembőlát kapott: a csontvelő bejutott a vérbe s a vérkeringés által a tüdőbe, amelynek működését megbénította. A szerencsétlen, életerős fiatalember hétfőn hajnalban kiszvenvedett. Holländer Móric utrakészen állt ahhoz, hogy Palesztinába vándoroljon, tragédiája tehát annál mélyebb és lesújtóbb.

Minden egyesület elnökének jelentkezni kell a rendőrségen. Szatmárról jelentik: A rendőrség állambiztonsági hivatala felhívást intézett az összes szatmári egyesületek, úgymint szakmai, kultur-, sport-, temetkezési, jótékony-, stb. egyesületek elnökeihez, hogy zászló határidőn belül jelentkezzenek a szágurancán, ahol megkapják egyesületük további működésére vonatkozólag a szükséges utasításokat. Akik a jelentkezési felszólításnak ezen a héten nem tesznek eleget, súlyos mutatózást követnek el, amelyet a vonatkozó törvény megfelelően büntet.

Isac Emil művészeti felügyelő egyévi betegszabadságra ment. Isac Emil művészeti felügyelő, az erdélyi és bánáti művészeti ügyek intézője, a nagynevű költő és író, akinek tehetségét az országhatárokon túl is ismerik és műveit több nyelvre lefordították, saját kérelmére egyévi betegszabadságra ment. A kiváló költő tudvalevőleg évek óta súlyos beteg és most már multhatatlanul szüksége van hosszabb pihenésre, annál is inkább, mert rendkívül sok és felelősségteljes munkája még egy teljesen egészséges embert is kimerítené. Isac Emil egyéves betegszabadsága alatt a kultuszminisztérium leirata alapján a kiváló költő hatáskörét a királyi helytartóság vette át. A szini és műkedvelő előadásokra vonatkozó kérvényeket ezennel is a cenzurahivatalhoz kell benyújtani, amelynek véleményezése alapján a királyi helytartóság dönt a színházi és műkedvelői előadások ügyét, addig, míg a művészeti felügyelő, remélhetőleg, újra teljesen egészségesen átveszi felelősségteljes hivatalát.

Kitüntetett államférfiak. Bucurestiből jelentik: Az egyesülési ünnep alkalmából Öfelsége II. Károly király magas kitüntésekben részesített több államférfit. Argetoianu királyi tanácsost az I. Károly rend nagykeresztjével tüntették ki, Armand Calinescu belügyminiszter, Victor Iamandi igazságügyminiszter, Mitija Constantinescu nemzetgazdasági miniszter a Steaua Romaneie rendjének I. osztályát kapták. N. Marineacu orvos-tábornok egészségügyi miniszter pedig a Coroana Romaneie rend I. osztályát kapta, Mihai Ghelmegeanu közlekedési miniszter, Colan Nicolae püspök kultuszminiszter, Ralea Mihail munkügyi minisztert a Coroana Romaneie nagykeresztjével tüntették ki, Mihail Magureanu miniszterelnökségi államtitkár pedig ugyanennek a rendnek főtisztjévé nevezték ki.

Három ikertestvér üzenetváltása Mihály trónörökösrel. Szatmárról jelentik: Három iker: Klein Ernő, András és Miklós közös fényképük hátlapján, egyszerű szavakkal, boldog újvet kívántak Mihály trónörökösnek. Néhány nappal ezelőtt királyi címerrel ellátott levelet kézbesített számukra a posta. A királyi udvarnagyi hivatal Mihály trónörökös magas köszönetét és jókívánságait tolmácsolta a három elemi iskolás ikertestvér részére, akiknél ma nincs boldogabb zsidó gyermek Szatmár megyében.

Öngyilkos lett, mert nem akarták tovább taníttatni. Szatmárról jelentik: Grozescu Eliade, a szatmári kereskedelmi filioceum érettségi előtt álló diákja levette magát az iskola másodemeleti folyosójáról az uccára, ahonnan kétszeres lábtöréssel szállították kórházba. Grozescu itt elmondta, hogy testvérei szükkeblüése miatt akart meghalni. Jómódu testvérei ugyanis, édesapjuk halála után, azt kívánták tőle, hogy hagyja abba iskolai tanulmányait és megtagadják tőle az anyagi segítséget. A fiatalember állapota rendkívül súlyos.

Ékszervásárlás ügyével lenyelt több ékszer egy leány. Bucurestiből jelentik: A brasovi rendőrség vizsgálatot folytat Margareta Voina dicsőszentmártoni leány ügyében, aki Derner órászületében, mialatt annak tulajdonosa néhány ó általa odaadott tárgyat vésett, lenyelt több értékes ékszerdarabot. A röntgenvizsgálat megállapította, hogy a kövek a leány testében vannak.

Öngyilkos lett egy világjáró matróz. Brailából jelentik: Egy Valeriu Padineanu nevű 29 éves fiatalember, aki tíz év óta mint matróz és hajópincér járta a világot, öngyilkosságot követett el, mert hosszabb idő óta állás nélkül volt.

Kincsélné, gazdagságnál is többet ér a valódi Diana. Egészséges és beteg egyformán áldja a Diana-bedörzsölés jó hatását.

Jéggyár kell Nagybanának. Tudósítónk jelenti: Az idén még nem volt igazi tél és már egy hete egész tavasz van a bányavárosban, ami az embereknek eszébe juttatta a múlt évi jégkriszt. Egész logikusan képviselik el, hogy az idej télen nem fognak tudni vermekben jeget eltenni és mi fog történni a nyáron a jéghiányban akkor, amikor a multban a természetes jég mellett sem tudta kielégíteni a meglévő, időközönként működő, magánkézkben levő mesterséges jéggyár a szükségletet. Mi lesz az idej nyáron akkor természetes jég nélkül. És ez mindenki aggodalommal tölt el Nagybanán. Eppen azért meg kellene már valósítani végre a városi jéggyárat. Évek óta készülnek erre. A vághóhidnál van megfelelő, külön jéggyár céljára helyiség, hűtő- és más szükséges felszerelések, csupán a hiányokat kell kiegészíteni. Már most foglalkoznia kell Nagybanána városának a jéggyár ügyével, hogy nyárára üzembeljezze és ne tegye ki a város lakosságát jéghiánynak.

Czur Salom lársaskirándulás Palesztinába

Felhívjuk az ezen társas utazásra jeler kezettek figyelmét, hogy az angol konzultus a turistáktól megkivánt garancia összegét 120.000 leire emelte fel.

A kirándulásra jelentkezettek a Basarabia új motoros hajón indulnak március 16-án a részükre fenntartott külső 2, 3 és 4 ágyas kabinokban, amelyek kedvezményes ára biztosítva van.

Az utazásban nem Czur Salom tagok is résztvehetnek, amennyiben február 1-éig jelentkeznek és személyenkint 2000 lei előleget kiüldenek be.

Jelentkezések a Czur Salom tagjához, dr. Neumann Vilmos, Cluj, Str. Berthelot 12. intézendők (telefon 34-61.), aki válaszbélyeg mellett közelebbi információkat is ad. Csoportunk tagjai részére kívánatos gondoskodunk Palesztinában szálló, vagy penzióbeli elhelyezésről is.

Az utazásban résztvenni szándékozóknak sürgősen készítsék el Európára érvényes utlevelüket és juttassák el fenti címre, a Palesztinára leendő érvényesítés és a vizum megszerzése végett.

Ki kapja az idej békédíjat? Stockholm-ból jelentik: A svéd képviselőknek egy csoportja memorandumot készített és azt eljuttatta a Nobel-díj döntőbizottságához. Az emlékiratban a svéd képviselők kérték, hogy a békédíjat ez évben Chamberlain angol miniszterelnöknek ítéljék oda.

A huszonhatodik évfolyamába lépett Ellenörnek, Tóth Sándor országosan ismert lapjának új száma rendkívül érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A 36 oldalas szám tartalmából kiemeljük az alábbi cikkeket: Magyarok a Nemzeti Ujjászületés Frontjában, Márton Áronról, az új gyulafehérvári püspökről, A szatmári ezredes prefektus szavai, Tabéry Géza: Az én zászlóaljparancsnokom, Hozzászólás a zsidókérdéshez, Halász József: Több, mint bűn: — Hiba, Magyar arisztokraták a Semigótha tükrében, A magyar irodalom új halhatatlanja. Részlet Tóth Miklós „Newyorki leány” c. darabjából, Torda új polgármestere, Óslakó magyarokat akarnak Magyarországon a közjogi méltóságokba, Az erdélyi tejszövetkezeti mozgalom. Nekünk volt igazunk az aradi színház ügyében. Ezenkívül még több érdekes cikk és riport teszi változatosná a nívós lap új számát. Az Ellenör kapható mindenütt az országban.

„Habajit Vehamesek” palesztinai kispolgári település iránt érdeklődők tudomására hozzuk, hogy M. Moldawsky igazgató Romániába érkezett és címe: Organizatia Sionista Iasi, Cuza Voda 20, ahonnan lapunkra való hivatkozással kaphatók a szükséges részletes félvilágosításokat.

A zsidói hitközség új vezetősége. A zsidói ortodox hitközség f. hó 22-én tartott közgyűlésén egyhangulag a következő előjáróságot választotta meg: elnök: Dr. Levi Lajos, alelnök: Végh Dávid, gazdasági vezető: Beck Salamon, főgondnok: Janovitz Emil, gondnok: Gross József, ellenör: Weisz Ferenc, adókövető-bizottság: Komornik Chaim, Fülöp Izidor, Bernat A. Hersch, Weisz Leo, Mindszent Salamon, számvédezőbizottság: Doiban Salamon, Janovitz Emil, Brüll Ernő. Fegyelmi bizottság: Janovitz Emil, Abraham Jakab, Goldberger F. Pál és egy 20 tagból álló választmány. A közgyűlés a szokásos költségvetési tételeken kívül, amelyek évi 230.000 leit tesznek ki, felvette a következő tételeket: Emigrációs alap: 10.000, ipari és mezőgazdasági kiképzésre 10.000 és héber oktatásra 18.000 leit.

EGYESÜLETI ÉLET

Értesítés. A Tora Umlacha Acmaith Str. G. Berthelot 8 alatti imaházában a szombat délelőtti istentisztelet reggel 8 óra-kor kezdődik. Előimádkozó Dávidovits Cvi.

Reorganizáltak a szigeti Barissziát. A szigeti Barisszia népes összejövetel keretében reorganizálta csoportját és választotta meg az új vezetőséget. Elhatározást nyert hogy a szigeti Barisszia csoport nagy lendülettel fog hozzá a szervező- és nevelőmunkához. Az új vezetőség névsora a következő: Ros rison: Fuchs József. Ros sáni és adminisztrációs osztály vezetője: Klein Ferenc. Az adminisztrációs osztály tagjai: pénztárnok: Stern Lajos, jegyző: Hillmann Rencsi. Kulturbizottság: Danzig Pösi, Hillmann Maca, Keszner László. Szervezési bizottság: Simon Lici, Adlerstein Póli, Strauszmann József. Palesztina-bizottság: Koppel Gábor, Markovits Béla ügyvédek, Stern Móric és Mezey György. Gazdasági bizottság: Fuchs József, Keszner László, Vogel Armin. EKL-biztos: Ringler Hermann. Brit Hämör tagok: Perl Fancsi, Soor Tibor.

Danielle Darrieux
felejthetetlen volt, mint Vetsera Mária.

Danielle Darrieux
ellenállhatatlan volt, mint Katja.

DANIELLE DARRIEUX
felejthetetlenül ellenállhatatlan lesz, mint kis francia kóristalány, aki mindennek élére

... mégis ártatlan ...
Férfi főszereplők: DOUGLAS FAIRBANKS jn. és MISCHA AUER.
A szezon legragyogóbb vigjátéka, holnap, szombattól a ROYAL slágermozgóban.

Ma, pénteken utoljára: 1918... kitört a béke és két premier journal: METRO és FOX.

Módosították a büntetőperrendtartást. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap mai számában dekretum jelent meg, amely bizonyos módosításokat, törléseket és pótlásokat eszközöl a Regele Carol II. büntetőperrendtartáson.

A KANADAI KORMÁNY A DUPLAJÁRA AKARJA EMELNI A HADÜGYI KÖLTSÉGVETÉST. Ottawából jelentik: A kanadai kormány példánélküli hitel megszavazását kérte a parlamentől nemzetvédelmi célokra. Eddig 36 millió dollár szerepelt a költségvetésben a nemzetvédelmi fejezetben, most 64 milliót kér a kormány. Kanada összköltségvetése 457,241.215 dollárt tesz ki.

Változások a diplomáciai karban. Bucurestiből jelentik: Alexandru Telemaque n. karai meghatalmazott minisztert a külügyminisztériumba rendelték be belső szolgálatra, Frederic Nanu buenosairesi meghatalmazott minisztert áthelyezték Helsinkibe. Ion Condurachi meghatalmazott minisztert, külügyi személyzeti főnököt, tiranai követévé nevezték ki. Achil Barcianu számvédezői igazgatót Rio de Janeiroba nevezték ki meghatalmazott miniszternek.

Autószerecséniesség áldozata lett Jouhaux fia. Párizsból jelentik: Súlyos autószerecséniesség történt ma Versailles közelében. Paul Jouhaux, a nemzetközi szakszervezeti szövetség elnökének fia életét vesztette.

Hurokra került a kiskoruk tolvajbandája. Az I. kerületi rendőrség mára virradólag veszedelmes kiskoruk tolvajbandát tett ártalmatlanná. Az utóbbi napokban ugyanis a piaci árusok, valamint a kereskedők is egymásnak adták a kilincset az elsőkerületi rendőrségen és bejelentették, hogy titokzatos egyének meglepő ügyességgel nap-nap után megdézsmálják a kirakatban, vagy az üzletük elé elhelyezett árucikkeket. A gondos nyomozás során az I. kerületi rendőrség közegeinek ma sikerült tettenérniök a veszedelmes besurranó tolvajokat és pedig M. I. 15 éves, S. I. 16 éves és P. I. 17 éves kiskoruk fiuk személyében, akiket őrizetbe vettek. Vallatásuk során a rossz utra tért kiskoruk fiuk már eddig is számos lopást ismertek be.

Influenzajárvány Kolozsváron. A városi főorvosi hivatalhoz beérkezett jelentések szerint Kolozsváron influenzajárvány lépett fel. A város területéről eddig már több megbetegedést jelentettek. Az eddigi esetek azonban, szerencsére, könnyű lefolyásuaknak mutatkoznak és nagyobb veszedelemről nincsen szó. Haláleset az eddigi adatok alapján még nem fordult elő.

Schmelling külföldre utazott. Berlinből jelentik: Lapjelentések szerint Max Schmelling külföldre utazott.

Harmincmillió — utjavításokra. Bucurestiből jelentik: Mihai Ghelmegeanu közlekedési miniszter és közmunkügyi miniszter 30 millió lej utalt ki sürgős utjavításokra. Ebből az összegből a behavazott országutakon történt rongálódásokat, valamint a hidakat javítják meg.

Mit mond a nátháról az asztmakutató tanács? Londonból jelentik: Az asztmakutató tanács érdekes jelentést közöl az 1938 évben végzett kutatásokról és szerzett tapasztalatokról. Kimutatja, hogy a gyáriparban foglalkoztatott egyének betegségeinek 40 százalékat a nátha teszi ki, ez a betegség a munkaadóknak átlag 13.689 font sterlingjébe kerül naponta. A jelentés tapasztalati tények alapján arra a következtetésre jut, hogy a náthát nem mikroorganizmusok okozzák, hanem virágok porzója.

Tanuljon nyelveket: otthon! Otthoni magántanulásra kiadott nyelvkönyvek, szótárak segítségével, magánuton, tanító nélkül megtanulhat minden nyelvet. Kérjen Lepageot Cluj ingyen nyelv- és szótárkönyvjegyzéket.

Felemlétek az erkölcsi bizonyítvány bélyegletéért. Az ügyvezetés mellett működő büntügyi nyilvántartó hivatal közli, hogy az erkölcsi bizonyítványok bélyegletéért felemlétek. A bizonyítvány iránti kérvényekre 8 lejes okmány, 2 lejes repülő és 104 lejes igazságügyi bélyegletet kell ragasztani. A bizonyítványt pedig 14 lejes okmány és 2 lejes repülő és 50 lejes igazságügyi bélyeglettel kell ellátni. Eddig a bélyegleték 158 lej volt, mostantól kezdve pedig 180 lej lesz.

Hétfőre ülésre hívták össze a német birodalmi gyűlést,

amelyen Hitler nagyjelentőségű kijelentéseket fog tenni Mussolini rövidesen Berlinbe utazik?

Berlin, január 26. A Reichstagot január 30-ra, hétfő este 8 órára ülésre hívták össze. A múltévi április 10-én megtartott választás után ez lesz a Reichstag alakuló ülése, amelyen most vesznek részt majd először a szudetanémet képviselők. A megnyitó ülésen Hitler vezér és kancellár elmondja világszerte nagy érdeklődéssel várt beszédét, amelyben kitér az összes időszerű európai kérdésekre.

A párizsi L. Intransigeant jelentése szerint Hitler vezér és kancellár a Reichstag január 30-iki megnyitó ülésén elmondandó nagyszabású beszédében főleg három nagyfotosszerű kérdésre fog kitérni.

1. A kancellár elsősorban ismételtlen le fogja szögezni Németország álláspontját és igényeit a gyarmatokkal kapcsolatban.

2. A másik nagyfotosszerű kérdés, melyben Hitler leszögezi Németország álláspontját a spanyol kérdésben. Hitler bejelenti, hogy Németország Olaszországgal közösen milyen rendszabályokat fog fogadatosítani abban az esetben, ha Franciaország aktív módon beavatkoznék a spanyol kérdésbe és tényleges segítséget nyújtana a köztársasági spanyol kormány-

3. Végül Hitler ismertetni fogja Németország álláspontját Olaszországnak Franciaországgal szemben támasztott területi igényeivel kapcsolatban.

Mint Prágából jelentik, a Poledni List című lap a fenti jelentéssel kapcsolatban azt írja, hogy a tavasz folyamán feltétlenül nagy dolgok fognak történni. Berlin messzemenő terveket tűzött maga elé és már többször bebizonyította, hogy céljait el is éri. Ha lehet békés eszközökkel, ha nem, másként. A Poledni List szerint Cseh szlovákia magatartását földrajzi helyzete írja elő. Ez utóbbi megjegyzésből arra lehet következtetni, hogy a köztársaság adandó esetben kénytelen-kelletlen a németek oldalára áll.

Londonból jelentik, hogy a Daily Telegraph közli, hogy Mussolini valószínűleg Ciano kíséretében személyesen elutazik Berlinbe. Az angol sajtó nagy jelentőséget tulajdonít ennek az utnak, mert valószínűnek tartja, hogy Németország már február közepén meg fogja valósítani azokat a terveit, amelyeket az idei tavaszra tervezett végrehajtani.

Öngyilkos lett dr. Laufer Andor dévai ügyvéd

Teljesen értetlenül áll a család az öngyilkossággal szemben

Deva, január 26. Szerda reggel megdöbbentő hír futott szét a városban. Dr. Laufer Andor, az ügyvédi kar egyik legkiválóbb tagja, kedden éjjel agyonlőtte magát. Irodakisasszonya szerda reggel rendes időben nyitotta ki az irodát, kilenc óra tájban telefonhoz hívták az ügyvédet, aki szokásától eltérően, még nem jött át a szomszédos, garzonlakásából. Előbb kopogni kezdett, majd mikor erre sem jelentkezett, beküldötte a takarítóasszonyt, hogy költse fel az ügyvédet.

A takarítóasszony elrémülve torpant vissza, amikor látta, hogy gazdája vérbe fagyva fekszik ágyában. Azonnal orvosért küldtek, aki azonban csak a beállott halált konstatálta.

Az öngyilkos ügyvéd két levelet hagyott hátra, egyiket, melyben a családtól búcsúzik és bocsánatukat kéri az okozott fájdalomért, a másikat az ügyészségnek, melyben kéri, hogy tekintsenek el a boncolástól. A helyszínre azonnal kiszállt Cziriac főügyész és dr. Hossu tiszti főorvos, meg-

állapították az öngyilkosság tényét és azt, hogy az öngyilkosság körülbelül éjjel két óraker történt. A megdöbbentő tragédiával szemben érthetetlenül áll a család és a város közönsége. Dr. Laufer Andornak anyagi gondjai nem voltak, agglagény volt, de családi kapcsolatait melegen ápolta, általában körükben volt, a tragikus esetet megelőzőleg egyik bátyjánál vacsorázott, majd nővérénél időzött fél tizenegyig. A megszokott hangulatban beszélgettek, viselkedésében semmi olyan feltűnő nem volt, ami csak támpontot is nyújthatna arra, miért dobta el magát az értékes, művelt ember az életét.

Az öngyilkossá lett ügyvédnek, aki mindössze 47 éves volt, temetése csütörtök délután volt. A gyászborost család iránt nagy részvét nyilvánult meg, nemcsak a városban, hanem az egész megyében.

A cionista mozgalmnak lelkes és egyik legrégebbi harcosa volt, aki 1919 év óta minden munkában a legtevékenyebben dolgozott.

Minden képzeletet felülmúló, borzalmas földrengés rázta meg Chilét

Két város eltűnt a föld színéről. Több tízezerre rug a halottak száma. Buenos Ayresben is érezték a borzalmas földrengést

Santiago de Chile, január 26. Tegnapelőtt éjjel 23 óra 30 perckor borzalmas erjű földrengés vonult végig Chile köztársaság nagy területén. A katasztrófa, a befutó jelentések szerint, erejében és hatásában megfelel az 1927. évi földrengésnek és az áldozatok számát illetően sem marad mögötte az akkori szerencsétlenségnek. Az elemi csapás tönkretette az összes vasuti vonalakat, viaduktokat, többmillió köbméter sziklatömeget zúdított az országutakra, úgy, hogy a forgalom teljesen lehetetlenné vált. Ilyen körülmények között a földrengés gócpontját megközelíteni még nem lehet és az anyagi kárt és az emberáldozatokat illetően is csak hozzávetőleges számokra lehet következtetni. A tények közül mindössze annyi ismeretes, hogy a rengési központ Chile déli részéből indult ki, de felterjedt egészen Valparaisóig, ahol több házat és így a világhírű Valparaisói katedrális épületét is súlyosan

megrongálta. A templom tornya ugyanis olyan veszélyes mértékben elhajlott, hogy valószínűleg le kell bontani. Teljesen elpusztultak Tarol és Angol helységek, ahol a lakosságon páni félelem vett erőt. Itt a halottak száma meghaladja a 280-at. A földrengés, amely áttért a Cordillere de los Andes hegység kelet részére és lejtőire is, érezhető volt egész Buenos Airesig, ahol szintén páni rémületet okozott. Buenos Airesből egyébként azt jelentik, hogy a táviró- és telefonösszeköttetés Chilével teljesen szünetel és így az argentin köztársaság hírek tekintetében teljesen a santiagoói és a valparaisói rádióleadókra szorítkozik. Valparaisó legutolsó rádióközleményében katasztrófális méretűnek mondja a szerencsétlenséget és közli, hogy a kormány az utak járhatóvá tételére kirendelte az egész katonaságot, amely vállvetve dolgozik azon, hogy a földrengés centrumát megközelíthetővé tegye. A katasztrófa hi-

rére a délamerikai kormányok egymás után felajánlották segítségüket és a hajók százait indították utnak a chilei partokra élelmiszerekkel, ruházattal és a legszükségesebb közszükségleti cikkekkel. Roosevelt elnök, amikor a katasztrófáról értesült, szikratávíróra kért jelentést a santiagoói amerikai követtől és utasításokat adott az első segélyek folyósítására. Hasonlóképpen jártak el a brit és a francia kormányok is.

Ujabb jelentések a chilei földrengésről újabb borzalmas részleteket közölnek. Ezek szerint San Charles és Villand városok valóságos eltűntek a föld színéről. Villand 40.000 lakosa közül állítólag több, mint 20 ezer ember elpusztult.

Ujabb londoni jelentések szerint a földrengés méretei minden emberi képzeletet felülmúlnak. Négyszáz mérföldnyi hosszúságban a partvidék vonulata egyetlen romhalma. Városok és falvak semmisültek meg, a föld sok helyen kettéhasadt és

egész uccasorokat nyelt el. Az így keletkezett szakadékokból kénese gőzök és lángok csapkodtak magasra. A tűz áttért a megmaradt épületekre is és lángtenger lebeg az elpusztult városok felett. A borzalmas katasztrófa méretei az 1906. évi sanfranciskói földrengés szörnyű pusztítására emlékeztetnek. Az elpusztult területen mindenféle szárazföldi közlekedés megszűnt, mert nemcsak a vasutak, hanem az országutak is megsemmisültek, illetve használhatatlanná váltak. Az emberáldozatok száma megközelíti az ötvétezt. Az anyagi kár felbecsülhetetlen. Chile köztársasági elnöke 30 orvos kíséretében a végveszélybe került vidékre utazott, rengeteg kötszert és egyéb gyógyszert, valamint élelmiszert vevé magával. Miután szárazföldi úton alig lehet megközelíteni az elpusztult területeket, a rombadólt városok és falvak fölött repülőgépek cirkálnak és élelmiszert igyekeznek az életbenmaradt boldogtalan emberek részére ledobni.

Csang Kaj Sek marsall:

„Japán elkerülhetetlenül vereségre van ítélve“

Japán kísérlete meghiusult — állapította meg a marsall

Cswanking, január 26. A Komintang központi bizottságának ötödik ülészakán Csang-Kaj-Sek marsall nagy exozét tartott a politikai helyzetről. Kijelentette Csang-Kaj-Sek, hogy elérkezett a pillanat Kína számára, midőn offenzívát kell indítania a végső győzelemért. Csang-Kaj-Sek felsorolta az okokat, amelyek miatt véleménye szerint Japán elkerülhetetlenül vereségre van ítélve.

— A háboru — mondotta Csang-Kaj-Sek — ellentétben áll Japán kontinentális politikájával. Japánnak az a kísérlete, hogy Kínát háboru nélkül kapitulálásra kényszerítse, hogy sürgős békét kössön, meghiusult. Japán stratégiai tévedést követett el, midőn egyre jobban elmélyítette frontját Kínában és politikai hibát követett el, midőn „gögs“ politikai rendszert teremtett. Végül diplomáciai tévedést követett el, amikor oly módon járt el a ha-

talmakkal szemben, hogy helyzete egyre elszigeteltebbé válik. A japánok, úgy látszik, nem ismerték Kína történelmét és nem ismerték azokat az erőket, amelyeket a kínai nemzetben a forradalom életre hívott.

— Egy szóval — mondotta Csang-Kaj-Sek marsall — konszolidálnunk kell erkölcsi erőnket, elvetve a béke, vagy kapitulálás gondolatának látszatát is. A jog és az igazság útján kell haladnunk, annál is inkább, minthogy a nemzetközi helyzet a demokráciának azon akaratát bizonyítja, hogy bármely támadásnak ellentálljanak.

Csang-Kaj-Sek végül hangsúlyozta, hogy milyen veszteségeket szenvedtek a japánok. Másrészt Japán képtelen mozgósítani erejének nagy részét felszabadítani, mert csapatainak 70 százalékát Szovjet-Oroszországgal szemben kell készenlétben tartania.

Ribbentropp a lengyel köztársaság elnökénél

A lengyel és német sajtó a varsói látogatás jelentőségéről

Varsó, január 26. A délelőtt folyamán Ribbentropp külügyminiszter hivatalos látogatásokat tett Varsóban, majd koszorú helyezett el az ismeretlen katona sírján. Délben egy óraker Moszcizki köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Ribbentropot, majd ebédre is vendégül látta. Ribbentrop varsói látogatásával kapcsolatban a nemzeti szocialista sajtó kiemeli azt a fényes fogadtatást, amelyben Ribbentropot részesítették és megjegyzi, hogy az méltó volt ahhoz a baráti viszonyhoz, amely a két ország között fennáll. A Nachtausgabe a következőket mondja:

Varsóban nem fognak új egyezményt kötni. A vizit célja a jóviszony további ki-mélyítése, továbbá a két országot érintő gazdasági és kulturális kérdések egész sorának megbeszélése. Azok a híresztelések, amelyek szerint Ribbentrop katonai jellegű szövetség megkötésére tenne ajánlatot, teljesen légből kapottak. A fő kérdés a lengyel földön élő német kisebbség sorsa lesz, továbbá a zsidó emigráció kölcsönös vonatkozásai feletti álláspontok kicserélése.

Egyidejű varsói jelentés szerint a lengyel sajtó hasábos cikkekben foglalkozik Ribbentrop német külügyminiszter látogatásával és megjegyzi, hogy a vizitnek rendkívül nagy jelentősége van, mert egyrészt igazolja, hogy a fennálló német-lengyel szerződés szerencsés alkotás volt, másrészt azt is jelenti, hogy a két nemzet

között a legszívélyesebb és jó a viszony. A Curier Poranny közli Ribbentrop élet-rajzát és azt írja róla, hogy egyike az újabb kor legnagyobb diplomatainak, mert felismerte, hogy a szomszédokkal a jóviszony megteremtése mindennél fontosabb. A Gazeta Polska szerint Ribbentrop olyan fogadtatásban részesült, amelyet méltán megérdemel, mert mindig őszinte barátja volt a lengyel népnek, felismerve a jóviszonyi viszony fenntartásának elengedhetetlen szükségességét. Hasonlóképpen ír-nak a többi lapok is.

Dr. Pop Victor városi főjegyző ismét átvette hivatalát

Cluj, január 26. Megírta az Uj Kelet, hogy a legfelsőbb közigazgatási bíróság néhány héttel ezelőtt tárgyalta azt a fel-lebbezési pert, amelyet dr. Pop Victor városi főjegyző kinevezése ellen adtak be-többben. A bíróság megállapította, hogy a főjegyző kinevezése a törvényes formák szerint történt. A közigazgatási bíróság döntése néhány héttel ezelőtt történt ugyan, de törvény szerint csak az ítélet kikézésékor lép a döntés jogerőre. A város házára tegnap érkezett meg a kö-zigazgatási bíróság döntése, amelynek alap-ján dr. Pop Victor főjegyző elfoglalta hi-vatalát, amelyet a múltban a legnagyobb meglepedésre, mindig korrektül töltött be.

SPORT

Mi újság a sportvilágban?

A kolozsvári Villamosművek sportegyesülete az elmúlt napokban tartotta rendes évi közgyűlését, amelynek során a vezetőséget a következők szerint választották meg: Elnök: Metes mérnök, a Villamosművek igazgatója. Alelnökök: Teodoratu és Dávid mérnök. Főtktár: Popa Valeriu. Pénztáros: Buzceckó. A szakosztályok vezetői a következők lettek: Torna: Morariu Albin, teke: Almasan, futball: Imbulzan, atlétika-turisztika: dr. Arnauth, tenisz: Adorján, asztalitenisz: Kinizsi, sakk: Turtureanu, téli sportok: Floca. A vezetőségben még helyet kaptak: Nemes, Bisotka, dr. Dragan, Stan és Dorca. Természetesen mindannyian a Villamosművek alkalmazottai.

Jól szerepelt Franciaországban az Algiréből Párizsba utazott román távfutó, Dinu Cristea. Chartres-ban volt nagyszabású mezői verseny, amelyen a legjobb francia távfutók vettek részt. Az olvadástól és esőzéstől nehéz pályán sok helyen bokán felül érő vízben futottak az atléták. Cristea a táv feléig vezetett vagy az élcsoporthoz futott, onnan azonban fokozatosan visszavesz a hatodik helyre ért be. A franciák így is nagyra értékelik teljesítményét. Az eredmény: 1. Amrouche 35:30, 2. Letisserand 35:37, 3. Tinard 35:37.2, 4. Beaudoin 35:38, 5. Laforge 36:00, 6. Cristea 36:04.

Helsinki-ből jelentik: Kedden délután ünnepléses külsőségek között Kaapilaeben megtörtént az olimpiai falu alapkövetétele. Az 1940-ben Helsinkiben rendezendő olimpiai játékok mintegy 3000 férfi-versenyzője talál majd otthont az olimpiai faluban. Az alapkövetélelmél Tullen Heimo dr. Helsinkii polgármestere és Rangell, a XII. olimpiai szervezőbizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet.

Kongsbergben, egy kerület ugróversenyen kis sáncon tartottak vasárnap ugróversenyt. A győztes Sandengen lett, aki legyőzte Birger Ruudot. Ezen a versenyen H. Myrha 44 méteres ugrásával új sáncrekordot állított fel.

A jégkorong világbajnokságon Kanadát képviselő „füstevők” csapata, a Smoke Eaters a világbajnokság lezajlása után folytatja turáját, amelynek során eddig minden ellenfelet legyőzte. Szó van róla, hogy a „füstevők” csapata lengyel kezdeményezésre Bucarestben is játszson egy mérkőzést.

A Ripensia vasárnapra Bucarestben ellenfelet keres. Minthogy az időjárás kedvező, nincs kizárva, hogy vasárnap sor kerül a „tavaszi szezon” első labdarugó mérkőzésére a fővárosban.

A Román Asztalitenisz Szövetség ma esti ülésén dönt, résztvesz-e Románia a kairói asztalitenisz világbajnoki versenyen. A világbajnoki csapatversenyre ugyanis csak február 6-ig lehet nevezni, míg az egyéni számokra február 15-ig.

A jövő hétfőn a kolozsvári Román Operában az Aidát fogják előadni, melyen meg fog jelenni Marinescu Gabriel tábornok, államminiszter, a Victoria sportegyesület diszelnöke. Ezt az díszelőadást a Victoria javára fogják rendezni, hogy annak jövedelméből az egyesület rendezhesse anyagi ügyeit. Az előadás után a Victoria bankettet rendez nagyteljesítéssel díszelnöke tiszteletére, aki mint ismeretes, a labdarugószövetség új elnöke is.

Newyorkból jelentik: Joe Louis nehézsúlyú néger ökölvívó technikai kiütéssel győzött az első menetben John Henry Lewis szintén néger boxoló felett. Louis ezzel megvédte világbajnoki címét.

Az idei montekarlói csillagturát két francia nyerte, Paul Contet és Trevour-Leurque személyében, akik az Athén-Montekarló utat, valamint az ügyességi versenyt hibapont nélkül abszolvták.

A Magyar Kerékpározók Szövetsége kerékpáros Közép-Európa Kupa verseny kiírására tett javaslatot. Az utvonat ez lenne: Budapestart—Szeged—Belgrád—Bucaresti—Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest, tehát három országon haladna keresztül. A terv szerint a versenyt minden évben megrendeznék.

A kerületi labdarugóbajnoki versenyek kezdésének időpontját március 12-én állapították meg.

Megalapították Romániában az első orth. kóser huskonzervgyárat

Targu-Muresen kezdte meg működését a hízagpólló ipari vállalkozás

Targu-Mures, január 26. (Az Uj Kelet tud.) Évekig tartó tervezgetések, pontosabban — hosszas külföld tanulmányok és beható kísérletek előzték meg annak az erdélyi zsidó iparvállalatnak a megalakulását, amely nagy úrt van hivatva betölteni az ország gazdasági életében.

Ez a vállalkozás, amely a mai nehéz idők viharában is meg fogja találni a helyét, mert a közönség kívánsága, egy parancsoló szükségesség hívta létre: az első orth. kóser huskonzervgyár, amely a napokban indul meg Targu-Muresen.

Az Uj Kelet munkatársának módjában volt, az új gyár: Bányai Géza és dr. Mandl Ernő helyiségeit első között megtekinteni. A gyár tulajdonképpen az országosan és évtizedek óta ismert Bányai Géza Rt. tárgumuresi helyiségeiben nyert elhelyezést és az egyik gyártulajdonos Bányai Géza, évtizedes külföldi és belföldi tapasztalatait viszi bele elismert szaktudásával az orth. kóser huskonzervgyár most már teljes üzemben lévő verkeringsébe. A gyárban, az őrlést és vágást, továbbá a hus elosztását, tehát az üzem összes technikai mozdulatait gépek végzik és ennek

köszönhető, hogy a szellős és higiénikus helyiségekben, amelyekben példás tisztaság uralkodik, a legcsekélyebb étel, vagy husszag sem érezhető.

Rituális szempontból is minden ellenőrzésen keresztül esik a gyár munkája. Maga a vállalat Szofer Manó tárgumuresi orth. főrabbi állandó felügyelete alatt áll. A tárgumuresi főrabbi naponként tesz látogatást a gyárban és egyházi megbízottja állandó felügyeletet gyakorol, a gyár összes kulcsait tartja magánál.

Megkérdeztük dr. Mandl Ernőt, a gyár kereskedelmi igazgatóját, akinek kereskedelmi szaktudása garancia arra, hogy a gyár adminisztrációja a legpéldásabb rendben fog görülni, a gyár gyártási programjáról:

— A füstölt husos scholettől a csirkepapríkásig és a pástétomoktól a töltött paprikáig, minden zsidó húsétel szerepel gazdag gyártási programunkban — mondotta dr. Mandl Ernő — és reméljük, hogy konzervjeink nemsokára minden zsidó kereskedésben és vendéglőben kaphatók lesznek...

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Ma este: A szomjas krokodil bemutatója

Heteken tartó ambiciózus és gondos előkészületek után ma este kerül bemutatásra nálunk is

Szilágyi László, Harmath Imre és Márkus Alfréd

nagy revü-operett újdonsága, az idei szezon nagy slágere:

A szomjas krokodil,

brillians szereposztásban, nagyszerű rendezésben, pazar kiállításban. A remek szövegű, fülbemászó zenéjű darabban egymást váltogatják a

jobb-nál-jobb ötletek, táncok, énekek és zenei mókák,

amelyek állandó derültségben tartják a nézőteret.

Minden jel arra vall, hogy

A szomjas krokodil

a szezon nagy bombája lesz, amit igazolni látszik az a hatalmas érdeklődés is, amely

A szomjas krokodil

előadásai iránt városszerte megnyilvánul.

Pénteken, szombaton este, vasárnap délután hatkor és este, valamint hétfőtől kezdve minden este

A szomjas krokodil

szerepel a színház műsorán.

Bátran lehet a revük revüjének nevezni ezt a mesés újdonságot, mert minden van benne, ami szemnek, fülnek ingere.

Gróf László rendezésében és Schreiber Alajos vezénylete mellett, a társulat legjobb erői indítják el hódító útjára ma este ezt a nagy, sikerre számot tartó remek újdonságot.

HETI MŰSOR:

Péntek fél 9: A szomjas krokodil. (Szilágyi László, Harmath Imre és Márkus Alfréd kiállításos nagy revü-operettje két részben. Egy kissé fagyos és hóviharos, de mindvégig hangulatos téli kirándulás története. Edző: Gróf László. Zenei vezérkorecsolyás: Schreiber Alajos, a si- és korcsolyapályát Rajnai Sándor és Kudalás Károly fagyasztották. A Lambeth Walk magyar szövegét Nemes Ferenc írta. Fődrandulók: Krémer Mauci, Sándor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, a Bácsenszky-ikrek, Vajda Teréz táncos boyai, stb., stb. Premierbérlet 21. szám.)

Szombat d. u. 4: Sicc ur... (Gyermekelőadás olcsó helyárrakkal.)

este 9: A szomjas krokodil. (Rendes bérlet 21. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Nincs szebb mint a szerelem. (Első olcsó helyáras előadás.)

d. u. 6: A szomjas krokodil.

este 9: A szomjas krokodil.

Hétfőn és egész héten minden este: A szomjas krokodil.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

1918... kitört a béke. A Három bajtárs-t felülmúló világláger, a háborús generáció megfertőzött lelkiéletének tragédiája. Főszerepekben: Franchot Tone és Gladys George. Előtte 2. Híradó: Metro és Fox.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Gibraltár. Az utóbbi évek legszebb francia filmje, rendezte Fedor Ozep, főszerepekben: Vivian Romance, Roger Duchesne, a Rács nélküli börtön orvosa, Erich von Stroheim.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Ma: Nagy premier! Olimpiász. A nemzetek XI-ik innepéről készült hatalmas mű, egyetlen film, mely a világhírű olimpiai ünnepeket megörökítette.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Valea gigantilor. Film colorat cu un subiect puternic, in rolurile principale Morris Wayne, Claire Trevor, Donald Crisp.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

A sivatag hőse. Exotikus film. II. A texasi rémuralom, főszerepekben: John Wayne, a cow-boy király. III. Uj híradó és Micky Maus.

Jön: Az édes anyaföld.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

(Volt Munkás mozgó)

Ma: 3, 6 és 9 órakor. Két szenzáció! Egy helyyár! I. Nászut féláron. Vigoperett, az évad szenzációja. Fősz.: Kabos Gyula, Ágai Irén, Verebes Ernő, Erdélyi Mancl és Dénes György. II. A titkos randevu. Izgalmas kémdráma. Fősz.: William Powell, Rosalind Russel, Lionel Atwill és Cesar Numero. III. Híradó.

Következő műsorunk: I. Pasteur élete. Fősz.: Paul Muni. II. Charlie Chan: Montecarlo.

A végzet katonái. R. H. Major amerikai orvos-író könyve, 350 lap, fve 191 lej, kve 244 lej. — John Knittel: El Hakim, izgalmas keleti orvosregény, fve két kötet, 440 lap 191 lej, kve 244 lej Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes új jegyzéket Lepagenától, Cluj.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, január 27.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos-tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 3.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 18.55: Felolvasás. Rádiózenekar, Stadelmann orgonaművész közreműködésével. (Közvetítése az Operaházból. A szünetekben hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.)

Jeruzsálem. Délután 1.20: Pontos idő, hírek héber nyelven. 2.20: Hírek angol nyelven. 5: Pontos idő, hírek. Angol nyelvoktatás. — 7.30: Tönach-olvasás. 7.50: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.45: Könyvi zene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 18.30: Zongoraszámkok. 19: Sportközlemények. 19.35: Cigányzene. 20.05: Hírek. 20.45: „Kemény idők érodalai”. 21.20: Budapesti Hangversenyzenekar. 22.40: Hírek. 23: Dán kamaranégyes. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Szófia. 20.30: Verdi-opera lemezek. London Regional. 20: Rádiózenekar.

Szombat, január 28.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos-tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Cserkészzenek. 18.15: A munka és jókedv szervezett órája. 19.15: Luceafarul zenekar. 20: Felolvasás. 20.15: Rádiózenekar. 21: Üzenetek. 21.15: Corologos tánczenekar. 22: Hírek. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Táncczene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. 1.30: Pontos idő, hírek héberül. 1.40: Zsidó templomi zene. 2.20: Hírek angolul. 2.30: Pontos idő, időjárás. 5.15: Hangverseny. 7.30: Hamavdil. 7.35: Előadás a zsidó líráról. 7.45: Pontos idő, időjárás. Hírek angolul. 8.05: Martin Buber előadása. 8.25: Koncert. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angol nyelven. 9.40: Táncczene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 18.30: Magyar nóták cigányzenével. — 19.40: Indulók. 20.05: Hírek. 20.20: Kedvelt hanglemezek. 20.50: Pehelyke. Szinnü. 22.40: Hírek. 23: Jazz. 23.45: Operaházi zenekar. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból?

Varsó. 20.15: Zenés dalosost. Parisien Post. 21.15: Lemezek. Zágráb. 21: Opera.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kezdő zsidó tisztviselőt keres ügyvédiroda. Cim a kiadóban.

Leépített családost tisztviselő vállalt ocsón óráskönyvelést és bármilyen munkát. „Börzszakértő” jellegre a kiadóba.

A Carmel étterem családi okok miatt azonnal átadó. Ertekezni délután 3-tól.

Francia tudású, intelligens, fiatal, elvált asszony társalkodónó vagy nevelőnőnek menne. Halász, Str. Cipariu 2.

Két fiatalember keres ort. zsidó családnál ebéd és vacsorát. Cimeket a kiadóba.

Pénzzel rendelkező munkatársat vagy finanszírozót keresek elsőrangú gyógyíróként létesítendő szezon kóser vendéglőhöz. Szak-képzettséggel bíró, ki a vegetáriához is ért, előnyben. Keresztény is lehet. Erdéklődni: „Carmel” ort. kóser étterem Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 33. Eltán-ház.

Cluj modern felszerelésű gyár nagy bevőkörrel 4-500.000 lej készpénzzel társat keres. Ajánlatot „Komoly” jellegre a kiadóba.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminisztérium egyenesadó-osztálya az adóátvitelezések lehetőségeit tanulmányozza

Bucuresti, január 26. Megirtuk, hogy a különböző gazdasági érdekképviseletek memorandummal fordultak a pénzügyminiszterhez, amelyben kérték, hogy — a múlt évhez hasonlóan — a folyó évben ne legyenek adókvetések, hanem a múltévi adókat vitelezzék át az 1939—40. pénzügyi évre. Közöltük azt is, hogy a gazdasági érdekképviseletek ezt azzal indokolják, hogy az 1938. évi konjunktúra sokkal gyengébb volt az 1937. évinél és így a pénzügyminiszter realisan nem számíthat adóötletekre.

A pénzügyminiszter a memorandumokat kiadta tanulmányozásra a pénzügyminis-

terium egyenesadó-osztályának, ahol a kérdés elől nem zárkóztak el és el is készítettek egy javaslatot az adók átvitelezésével kapcsolatban. Megbízható helyről nyert értesüléseink szerint az adók átvitelezése nem lesz olyan általános, mint az 1938. év áprilisában. A rendelet törvény szabályozni fogja azokat az eseteket, amelyekkel kapcsolatban ezévből mégis lesznek adókvetések.

Az adóátvitelezések tervével magyarázható az is, hogy a pénzügyminiszter február 28-ig meghosszabbította az adóvalomások beadásának határidejét, amint azt tegnapi számunkban közöltük.

A CFR igazgatósága az olasz és lengyel államvasutaktól hűtökocsikat vesz kölcsön a romló élelmiszerek exportjának gyorsabb lebonyolítására

Bucuresti, január 26. A gyorsan romló élelmiszerek, elsősorban friss hus és a gyümölcsök exportját nagy mértékben hátráltatta az a körülmény, hogy a CFR-nek nagyon kevés hűtökocsija van. A CFR vezetősége már több ilyen hűtökocsira adott rendelést a vasgyáraknak, azonban a szezon szerinti szükséglet ezek sem tudják kielégíteni. A CFR vezetősége ezért megállapodott az olasz államvasutak ve-

tőségével ötven darab hűtökocsi bérletére, illetőleg kölcsönvételére. A kölcsönvétel egyelőre egy hónapra szól. Hasonló tárgyalásokat folytatnak a CFR megbízottai a lengyel államvasutakkal is, több, mint száz hűtökocsi kölcsönvételére.

A CFR vezetősége egyidejűleg szabályozta a hűtökocsik szállítási tarifáját is, amelyekre — a rendes fuvardíjon kívül — kocsinként 2500 lej pótdíjat is szed.

A kormány fokozni akarja árucseréforgalmunkat a közélkeleti államokkal. A közélkeleti államok: Palesztina, Egyiptom és Szíria évek óta a legjobb vásárlói voltak a romániai fának, gabonának, élőállatnak, szárnyasnak, stb. Ezek a piacok tulajdonképpen exportőrjeink agilitásával

alakultak ki és az előző években a kormányok nagyobb gondot nem fordítottak rájuk. A nemzetgazdasági miniszter hetek óta tanulmányoztatja a közélkeleti államokkal kapcsolatban árucseréforgalmunk intenzívebbé tételének lehetőségeit. A kormány az a terve, hogy a román export

fokozásának érdekében ellenértékül ezekből az államokból nagyobb mennyiségű terméket ad importengedélyt olyan termékekre, amelyek eddig más subtrópusi államokból vásároltunk. Így elsősorban a gyapotimportot akarja fokozni ezekből az államokból. Ez a szándék már kifejezésre fog jutni a néhány hét múlva megkezdődő román-egyiptomi külkereskedelmi tárgyalások alkalmával.

A kormány hídát akar építtetni a Duna Bulgária felé. A bulgáriai vasuti forgalomban — Giurgiu—Ruszcuk között — két Ferry-Ecat (gózkomp) tartja fenn a forgalmat, amelynek működése azonban a jégzajlások idején meg van bénulva. Emiatt a kormány már régóta hídát akar építtetni Giurgiu és Ruszcuk között, azonban ez ellen a hadvezetőségnek volt kifogása. Mivel a kérdés Lengyelországot, Görögországot és Törökországot is érinti, a romániai tranzitforgalmukkal kapcsolatban, szó van arról, hogy az érdekelt államokat konferenciára hívják egybe és ezen fognak dönteni a Románia és Bulgária között építendő dunai híd felett.

Az angol font áremelkedése megállott a bucuresti szabadforgalomban. Az elmúlt napokban az angol font árfolyama az 1800 lej fölé, vagyis oly magasra emelkedett, amely árfolyam eladásra készítette a spekulációt. Ezzel magyarázható, hogy Bucurestiben tegnap az 1800 lejes árfolyam már bővebben akadt eladó. A többi valuta árfolyama sem emelkedett tovább, kivéve a francia frank 30 százalékos kvótát, amelyet 10.40 lejes árfolyamon jegyeztek. Hogy a font lanyhulása tartós lesz-e, az a közeli napokban alakul ki.

Temesváron megállapították a zárórát. A munkaügyi miniszter ismert rendelete alapján a munkaügyi minisztériumban működő bizottság — Bucuresti után — most Temesvár városra állapította meg a zárórát, amellyel kapcsolatos rendelet a hivatalos lap szerdai számában jelent meg. Rövidesen sor kerül a többi városokra is, elsősorban Kolozsvárra, Nagyváradra és Temesvárra.

Február 1-én lesz az Inzestrarea kötvények huzása. Az Inzestrarea kötvények kibocsátásáról szóló törvény szerint a kötvények legközelebbi huzása február 1-én lesz. Ezalkalommal 10.131 darab kötvényt, egyenként 1200 lejvel, 49 kötvényt pedig 100.000—1.000.000 lejes nyereséményekkel huznak ki.

Minden exportőr szindikátus tagjai kötelesek egyenként belépni az Exportörök Egyesületébe. Az exportszindikátusok kötelező megalakításáról szóló törvény 48. szakasza szerint a külön törvény alapján létesített szindikátusok a törvény életbe léptetésétől számított 3 hónapon belül, tehát április 9-ig beolvadnak a törvény alapján létesült egyesületekbe. Ilyen például az 1931. évi gabonaértékesítési törvény alapján létesült gabonaexportőrök egyesülete, amelynek nincsen szüksége újabb alakulásra, hanem összes tagjaival együtt egyesületté alakult át. Ez azonban nem teszi feleslegessé, hogy a gabonaexportörök is kérvényt adjanak be, amelyben bejelentik, hogy a szakmával foglalkozni kívánnak. A gabonaexportőrök — az új törvény folytán — valószínűleg vidéki fiókokat is fog létesíteni. Mindazok a kiviteli szindikátusok, amelyek nem törvényenél fogva, hanem a felek elhatározása folytán keletkeztek, az új törvény alapján meg fogják alakítani új egyesületeiket.

Zürichi árfolyamok (Január 26.): Márka 177.12, holland forint 239.25, dollár 443.06, font 20.71, francia frank 11.70, olasz lira 23.30, csehkorona 15.15, pengő 87, dinár 10, lej 3.25, zloty 83.75, belgas 74.825.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.87—143.94
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	76.59—77.69
svájci frank	31.95—32.43
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.63—4.77

A gabonaexportőrök szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai nagyon szűkösök. A bucuresti magánforgalomban a következő árfolyamok alakultak ki:

Angol font, 30%-os szabadkvóta	1820—1825
angol font, 20%-os kvóta	1480—1490
angol font, 40%-os kvóta	1170—1175
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	193.50
dollár, 30%-os szabadkvóta	385—390
svájci frank, 30%-os kvóta	84
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	10.40
belgas (kliring)	59.50
belgas, 15%-os	62—64
svédkorona, 30%-os kvóta	82—

REGÉNY
Irta KACZÉR ILLÉS
(20)

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

Hacsak nem gyilkolsz, rabolsz, lopsz és csalsz.
Sulem felfelé tárta két tenyerét és csak magában kérdezte:
— Tehetek én ilyesmit szent törvényeink ellenére?
— Es hacsak kémeget nem rejtegetsz a házában.
A két paraszt nevetett.
— Avagy Jerichóban vagyunk-e itt? — kérdezte Sulem és már ő is nevetett.
Az öreg nemes trefásan ráemelte a mutatóját.
— Nana, judaeus, a feleséged valóságos jerikói rózsza.
Sulem nagyon komoly lett. Ábrahám elrejtette Sárát, mert Sára igen szép volt. Hogy rejtsd ő el Malkelét?
Málke, aki máskor Sulem minden anyagi ügyébe beleszólt, most nem bíralt, nem helytelenített, mindent rábizott Sulemre. Málke kemény feladatot vállalt magára: meg kellett mentenie a beteg Chájácskát és meg kellett nyernie a két nagyobbik gyereket. Abban a percben, amikor a szekerük az udvarra érkezett és ő hallotta a gyereksírás, érezte, hogy a sorsa szólalt meg, itt kell maradnia. S amikor látta a két megtépett ruhájú fiút s a szívéhez szorította a síró csecsemőt, már tudta, hogy itt fog maradni. Minden eddigi féleme és vágya eltakarodott, nem idegenkedett a falutól és nem törődött a város felé többé. Nem perelt Sulemre a reb Jajne Bányuvernél eltöltött fél nap és a Bányuvernénak adott forint miatt, minden úgy történt helyesen, ahogy történt. El kellett kényszeríteni és helytelen utra kellett té-

vedniök, hogy megtalálják az igazi utat. Sulem a Mamré liget három angyalát emlegeti, lehet, hogy neki van igazsága. Ez a Chájácska hogy bujik az anyaságtól duzzadó mellébe, ez a Jozsef hogy néz rá két sötét, gyászütött szemével! Szrule Jantev még morcos és vad, de meg fogja szelidíteni, magához fogja édesgetni őt is, mert anyja akar lenni valamennyinek.
Szrule Jantevvel Sulem is állandóan harcban állt. Mondta Szrule Jantev? Nem mondta, de Sulem érezte, hogy mondani szeretné, amit egyetlen pürec se hangoztat, hogy ő és a családja igenis jövevények, betolakodott idegenek. Nem igaz, Szrule Jantev, nem igaz, mi nem azért jöttünk, hogy elvegyük tőled az ilyet. És neked nem is adták volna, mert te nekik kiskoru vagy. Mondta ezt Szrule Jantevnek? Csak szerette volna mondani. Szeretett volna jó és nyárias lenni a nagyfiúhoz, de valahogy úgy adódott, hogy sose sikerült neki: keménynek és szigorúnak kellett lennie, mint egy apának. Szrule Jantev kifogásolta a szerződést, sokkal előnyösebben lehetett volna megkötöni, mert más zsidót ide pénzért se kaptak volna. És mire két forint bért kidobni a földért, amit addig mindig ingyen adtak?
Ezt a vitát Sulem még mosolyogva hártotta el.
— Jegyezd meg magadnak, fiam, hogy az ingyen mindig többé kerül. Két forintnál is jóval többé. És tudod, Szrule Jantev, én megnéztem azt a földet. Ez éri a legtöbbet. Még a kocsmánál is többet ér.
Szrule Jantev elhuzta a száját.
— Az a rongyos öt köből?

A kocsmában már komolyabb nézeteltérésekre került sor. Sulem megvizsgálta a meszelyt és a félmeszelyt és mert a bádóg be volt horpadva odaadta a cigánynak, hogy kalapálja egyenesre. Ez nagyon nem tetszett Szrule Jantevnek.
— Miért csinálod ezt, Sulem? Hogy több italt adjunk ezentul a gojnak? Nem jobb, ha kevesebbet iszik?
— Ha kevesebbet iszik, fizessen is kevesebbet.
— Es ki fizeti meg neked azt, ami elcsépeg és elpárolog?
— Ha vigyázunk, nem csepeg el semmi. És ha jó a dugó, elpárologás sincs. De várj csak, Szrule Jantev. Kihozom neked a talmodot, a Babe Baszre kötetben a tulajdon szeméddel elolvasható, hogy a hamis mérték nagyobb bűn, mint a fajtalanóság.
— Zsidóval szemben.
— Nem, Szrule Jantev, nem. A mi szent tanítóink a leghatározottabban kimondják, a bűn egyforma, akár zsidó, akár nemzsidó edlen követtek el. És a büntetés is egyforma. Tudod, mi jár a bűnért, amely az ösbűnnél, a fajtalanokodásnál is súlyosabb?
Szrule Jantev almazöld arca mélyen elvörösödött és Sulem már bánta, hogy ilyen nagyon megbántotta az árva fiút. De tanítani és fegyelmeztetni csak kell, ezt reb Majse és Szrule asszony se veszik majd rossz néven odafenn.
A következő alkalommal még szigorúbbnak kellett lennie. Galagonya Gáspár jött kiegyenlíteni a tartozását. Sulem fellapozta az adóskönyvet. Nem kellett sokat lapoznia, a harmadik oldalán, a gimel-oldalon ott volt Galagonya neve. Gimel, alef, lamed, alef, gimel... igen Galagonya Gáspár. Odaadta a könyvet Szrule Jantevnek, hogy mondja be a tételeket, ő azalatt a krétával felírta az összegzeket az asztalra.
— Vasárnap, Szentmihály havának első vasárnapján egy icce meszely gabonapálinka. Stimmel, Gáspár gazda?
— Stimmel.
— Hétfőn megint egy meszely. Megint hét krajcár.
— Stimmel.
Szrule Jantev diktálta.

— Szerdán dettó.
— Dettó nem volt. — jegyezte meg a nagybajszos Galagonya. — egy meszely volt szerdán is.
— Jól van, Gáspár bácsi, — vihogott Szrule Jantev — egy meszely és dettó ugyanaz... Csütörtökön félmeszely, pénteken dettó, összesen egy meszely gabona. Vasárnap dettó. Hétfőn dettó. Kedden dettó. Szerda dettó. Csütörtök, péntek dettó...
— Ugyan ne dettózz annyit, Szrule. Es rukkoltasd már egyszer lejjebb is azt a kajja ujjadat abban a könyvben.
— Jó, jó, vasárnap dettó.
— Dettó, — mondta Sulem a nagy krétával a kezében. Es kiszámította. — Tizenhat meszely. Tízszor hét hetven. Hatszor hét negyvenkettő. Összesen százötvenkettő. Azaz öt huszas és két hatos. Rendben van, Galagonya szomszéd?... Nem hozna nekem egy kis vetőmagot, jófajta öszibuzást, bajszosot. Két köbőlre való kell egykőre... Helyes, Gáspár gazda. Itt van egy pohárka rum, valódi jamaika. Ezt szurokfekete négerek égetik, attól olyan erős... Isten vele, Galagonya szomszéd.
Amikor elment, Sulem beírta a könyvbe: fizetett nyolc krajcár híján két forintot. Utánaszámolt, dettó, dettó, dettó, felkapta szakállas arcát.
— Te, Szrule, szaladj csak utána. Tévedtél.
Szrule Jantev nem mozdult. Rázta a fejét: ő nem tévedett.
— Idenézz, Szrule Jantev, itt csak tizenkét meszely van. Az huszonnyolc krajcárral kevesebb.
— No és aztán? Kifizette.
— Ha kifizette, visszafizetjük neki.
Szrule Jantev ingerülten kérdezte:
— Es ki fizeti meg nekünk a tiz meszelyt, amivel Pólya Vince és Góré Antal örökre adós maradt?
— Semmiesetre sem az, aki nem tartozik vele.
Szrule Jantev felugrott, megrázta sötét tinceit.
— En nem hívom vissza.
(Folytatjuk.)

U KELET Legújabb hírek

Nagyszabású terrorista szervezetet leplezett le január 7-ikén a bucaresti rendőrség

A posta és telefon-palota, a villamosüzem és a rádióállomás ellen készítettek elő támadást a terroristák. 22 lángvető készüléket gyártottak

Öngyilkos lett Dumitrescu főhadnagy, az összeesküvés technikai szakértője

Bucuresti, január 26. A Rador távirati iroda jelenti hivatalosan: Az Oarca kapitány uccai robbanással kapcsolatban, ahol január 7-én este Dumitrescu Nicolae légionáriust a romok maguk alá temették, a fővárosi rendőrség letartóztatta egy terrorista szervezet husz tagját. Ezek közül az egyik: egy ugyancsak Dumitrescu Nicolae nevű aktív főhadnagy lángvetőket gyártott egy, a Keleti pályaudvar uccán levő és Ion Stadiu tulajdonát képező műhelyben. Tevékenysége feletti felkísmeretfurdalásában Dumitrescu főhadnagy öngyilkos lett. A terroristák székhelyén a fővárosi rendőrség megtalálta az egész anyagot, amelyek előkészítették, hogy a posta- és a telefonpalota, a rádióállomás és a villamosüzem ellen támadást intézzenek.

Lángvetőket gyártott az aktív főhadnagy

Az állandó felügyelet eredményeképpen a hatóságok megbizonyosodtak afelől, hogy Dumitrescu főhadnagy nap-nap után a Keleti pályaudvar ucca 7 szám alatti műhelyben dolgozik.

A január 24-én tartott házkutatás alkalmával tizenegy lángvetőkészüléket találtak a műhelyben.

Az acélból készített apparátusok 15-20 literes befogadóképességgel rendelkeztek és tartalmaztak 20 atmoszférius nyomás mellett száz méteres távolságra ki tudják lövelni. A készülékek benzín-, petróleum- és pakurakverékkel voltak megtöltve. Találtak ezenkívül öt elromlott készüléket, amelyek nem tudtak a nyomásnak ellenállni.

Az összes készülékek szíjjal voltak felszerelve, hogy hátán vihetők legyenek.

A készülékeket Dumitrescu főhadnagy készítette, aki Matei Ionescu mérnök álneve alatt dolgozott és azt állította, hogy a készülékeket a nemzetvédelmi minisztérium számára gyártja. Összesen 22 lángvetőt gyártott, amelyeket ő maga szállított el kétizben autók, különböző irányokba.

A rendőrségnek sikerült megállapítani mindazok személyazonosságát, akik a készülékek elszállításánál közreműködtek, valamint a magánautók tulajdonosait is megtalálták, akik a szállítást eszközölték.

Letartóztatják a bűnrészeseket

Megállapítást nyert, hogy öt készüléket a Vitan sosszé 71-73 szám alatti levő cementgyárba szállítottak, ahol meg is találták őket. A rendőrség letartóztatta mindenképpel is Ion Stadiu, a Keleti pályaudvar uccán levő műhely tulajdonosát és ennek négy inasát. Ugyancsak ebben a műhelyben tartóztatták le Contes Constantin légionárius káplárt, aki Dumitrescu főhadnagy bizalmi embere, ugynevezett „adjudtánsa” volt. Contes első kihallgatása alkalmával beismerő vallomást tett. Az eképpen nyert nyomokon elindulva azután a titkosrendőrség a következőket tartóztatta le:

Dr. Zissu Constantin Turturele ucca 10 szám alatti lakost, aki az egész akció finanszírozta és az előkészületeket irányította a Horia Sima tanár légionárius parancsnoktól kapott utasítások alapján. Dumitrescu Nicolae főhadnagy, az akció technikai részének előkészítésével volt megbízva, mint ismert szakértő és kivételes munkaerővel bíró ember. Dumitrescu ügyvéd és Nicolae Dumitrescu diák Moise Nicoara ucca 13 szám alatti lakosok tudatosan rejtgették Dumitrescu Nicolae főhadnagyot.

Letartóztatták a futárokat

Letartóztatták továbbá a Román Akadémia tisztviselőjét, aki Ioan Berechet sófőrel együtt a készülékek szállításánál segédkezett. Robescu Adelina teológiai hallgató

futárnói szolgálatot teljesített, Ioan Stefanescu teológus ugyancsak futári funkciókat végzett. Dr. Gh. Butu Masaryk ucca 27 szám alatti lakos saját autóján szállította a készülékeket a Vitan sosszé 71 szám alatti cementgyárba. Vele együtt tartóztatták le umokaócsét, Const. Teodor építészeti hallgatót, aki Butu büntársa volt. George Popescu, a Redeventa petróleumtársaság igazgatója, Masaryk ucca 1 szám alatti lakos rendelkezésre bocsátotta autóját a harmadik szállít-

mány eszközéséhez. Lobescu Mircea, a Redeventa tisztviselője segédkezett neki ebben. Popescu-Coculescu mérnök, az erdőfőigazgatóság Lascar Catargiu 10 szám alatti tisztviselője, rendelkezésre bocsátotta autóját Dumitrescu főhadnagnak, hogy ez a Stefanesti erdőben a készülékekkel kísérleteket végezzen. Teodor Parvulescu ügyvéd, Uranus ucca 38 szám alatti lakost dr. Zissu lakásán találták meg. Mircea Ion és Nicolae Teoharie orvostanhallgatókat és Ion Nistor

Rádióbeszédet intéznek a világhoz Hitler beszéde előtt a három demokratikus nagyhatalom kormányfői

LONDON, január 26. A három demokratikus nagyhatalom: Franciaország, az Egyesült Államok és Anglia kormányai megállapodtak abban, hogy még Hitler január 30-i beszéde előtt rádiószózatot intéznek a világhoz, Chamberlain január 28-án, Berminghamban, Roosevelt pedig vasárnap tartják meg rádiószózatukat. A Daily Telegraph értesülése szerint Hitler január 30-i beszédeben ki fogja jelenteni, miszerint Németország gyarmati követeléseit azért jogosnak, mert jótétet kellett fizetnie Angliának és Franciaországnak azon a címen, hogy Németország volt a világháború okozója.

Miron Cristea patriarcha nagy beszéde a Nemzeti Ujjászületési Front legfőbb tanácsának ülésén

„Amíg emberek fogják vezetni a világot, mindig lesznek tévedések, de a vezetőktől tiszta gondolatot, tiszta kezet és áldozatkész lelkeséget kell követelni”

Bucuresti, január 26. A Nemzeti Ujjászületési Front legfőbb tanácsa és alapítói délután négy órakor értekezletre ültek össze. A gyűlés istentisztelettel kezdődött, majd Miron Cristea pátriárka, a Front legfőbb tanácsának elnöke, elfoglalta az elnöki széket, megnyitotta az ülést, majd a következő beszédet tartotta:

— Tisztelt legfőbb tanács!

A román állam új tekintélyi szervezete és alaptörvénye eltörölte a politikai életből a pártokat, amelyeknek működéséről sok szó esett az utóbbi évben. Am bármilyen tekintélyi is legyen az ország mai vezetése, föltétlenül szükséges, hogy a Koronának organikus és természetes kapcsolata legyen a néptömegekkel, amelyeknek megerősítése biztos garanciát nyújt az ország fejlődésére. Ebből a célból alakult meg a nemzeti ujjászületés egyetlen frontja. A front egységes jellege egyesíteni fogja az összes aktív és produktív erőket egyetlen cél szolgálatában, a haza felvirágoztatásának érdekében.

A pátriárka ezután vázolta a legfőbb tanács és a direktórium feladatait, majd a következőket mondotta:

— Tudjuk, hogy a római birodalom dicsőséges napjaiban mennyi méltóságot és mennyi büszke hazafiságot érzett lelkében az, aki elmondhatta magáról: „civis romanus sum”. És nem azért, hogy mentül több módot nyujtsanak neki a haza kihasználására,

ellenkezőleg, mert a haza szolgálatába tudta állítani erejét. Eppen így nálunk is az új alkotmány és annak a szelleme felsorolja a román polgárok kötelességeit, hogy a hazát életük legfőbb céljának tartásuk és hogy feláldozzák magukat a haza integritásáért és méltóságáért.

— Ezért természetes, hogy nemcsak az etnikai románok iratkoznak be tömegesen a Nemzeti Ujjászületési Frontba, hanem történelmi kisebbségeink is, mert csak mint a Frontnak a tagjai tudják betölteni polgári kötelességeiket, amelyek nélkül nem igényelhetnek maguknak semmilyen jogokat. Az a román pedig, aki a Fronton kívül akar maradni, az vagy megtagadja a romanizmust és a hazafiságot, vagy pedig bizonyos feltételekhez szabja az ország szolgálatát, hogy csak akkor akarja azt szolgálni, ha ő van uralmon.

— Természetesen messze áll tőlünk a gondolat, hogy csak mi, akik jelen vagyunk a legfőbb tanács, vagy a direktóriumban, vagyunk hivatva a Front vezetésére. Fájdalmas lenne, ha a nemzet vezetőinek a száma ilyen jelentéktelenül kicsi volna. A Front tanácsosa és igazgatói csak az előmenők, akik elkészítik az utat, amelyen a jövő parlament professzionális alapon megannyi értékes erőt fog a közélet minden ágából az ére hívni. Bizonyos, hogy ezek az új vezetők több jót fognak tenni az ország érdekében, mint

mechanikust Contes Constantin káplár lakásán találták meg, a II. Carol bulvár 39 szám alatt. Parvulescu ügyvéd és ez utóbbi három egyaránt a további instrukciókat varták.

A további letartóztatottak között szerepelnek: Chirila Nicolae, a Fonciera Agricola tisztviselője, aki a készülékek szállításában segédkezett, Custura Ion, a Vitan sosszén levő cementgyár műhelyfőnöke, aki megörizte az átadott készülékeket, végül Bucur Simion és George Macza, a cementgyár portásai, akik résztvettek a készülékek átvételében.

Az összes letartóztatottak beismerték légionárius tevékenységüket és teljesen beismerő vallomást tettek.

Öngyilkosságot követett el Dumitrescu főhadnagy

Január 25-én hajnalban Dumitrescu Nicolae főhadnagy, miután beismerő vallomást tett, valószínűleg lelkiismeretfurdalástól gyötörve és elkecserevé helyzetet fölött, amelyet magának teremtett, engedélyt kért arra, hogy a félreeső helyre vezessék és itt az öt kísérő katoná figyelmenlenségét felhasználva, felakasztotta magát. A főhadnagy holttestét a katonai bíróság hullaházába szállították.

annyi mandátumvadász és megannyi politikai vezető, aki csak a saját meggazdagodására gondol. A Front mai vezetői kiváló uralkodónk példáját követjük, aki beteljesíti az evangélium szavát: „Aki nagy akar lenni, szolgálatára kell válni mindenkinek”.

— Ezt a királyi példát utánozva, az egész nemzet hazafias munkára mobilizáltnak fogja magát érezni, az ország pedig még mehek kaptárjához fog hasonlítani, amelyben mindkét nembeli polgárai szorgalmasan fognak haladni barázdáikban, akár mint vezetők, akár mint egyszerű munkások.

— Am — folytatta a pátriárka — a régi mentalitás még sokak lelkében él, sok még azoknak a száma, akik az államban a meggazdagodás forrását látják. Mindenkinek azonban el kell ismerni azt, hogy sok rossz megjavult és még sok rossz fog megjavulni és hogy az ország naponként megy egy lépéssel előre. A hibás uton járók mentalitása meg kell változzék és ama jelszó által kell vezettségük magukat: mindent a nemzetért. Nincs igazuk azoknak az állandó elégedetlenkedőknek sem, akik lehetetleneket kívánnak, hiszen szent igazság az, hogy mindaddig, amíg a világot emberek és nem anyagok fogják vezetni, addig tele lesz a világ tévedésekkel.

— Szerencse azonban, hogy a tévedéseket orvosolni lehet. Hiszen az emberektől nem lehet tökéletes dolgot kívánni és meg kell elégednünk, hogy ha legfőképpen a vezetőktől tiszta gondolatokat és tiszta kezet, álhatalos meggyőződést, áldozatos lelket és szakérelmet kívánunk a közösség érdekében.

A pátriárka után Garoflid beszélt a meggazdák, Gherman a munkások, Valcovici az iparosok, Teodorescu az intellektuelek, Silviu Dragomir Erdély, Cazacliu Beszarabia és Hans Hedrich a német kisebbség nevében.

Ezután táviratot intéztek az uralkodóhoz, majd elhatározták, hogy pénteken reggel elzarándokolnak Curtea de Argesbe.

Bevezették Olaszországban is a zsidóellenes cselédtörvényt

Róma, január 26. Az olasz vegyes házasságok korlátozásáról szóló újabb rendelet szerint árja fajú olasz állampolgárnak nem árjával kötött házassága még abban az esetben is semmisenek tekintendő, ha a házasságkötés katolikus pap előtt történt. Az az állami hivatalnok, aki idegen állampolgárral köt házasságot, elveszti állását és rangját is. Ugyanakkor kimondja a törvény, hogy árja köztársasági alkalmazottat nemárja nem alkalmazhat, csak abban az esetben, ha olyan vegyesházasságu háztartásról van szó, ahol a gyermekek keresztény vallásuk és nevelésük szempontjából van szükség az árja alkalmazottára.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT